

SECTORCOMITE XVIII
VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VLAAMS GEWEST

Boudevijnlaan 30 - 1210 Brussel
tel. 02/507.31.11

protocol nr. 93.241

PROTOCOL HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE
ONDERHANDELINGEN VAN 3 MAART 1998 DIE GEVOERD WERDEN IN
HET SECTORCOMITE XVIII VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VLAAMS
GEWEST

over

voorontwerp van decreet betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging
van de technologische innovatie m.b.t. de artikelen 15 en 16 inzake het IWT

door de afvaardiging van de overheid, samengesteld uit :

1. de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, voorzitter ;
2. de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, ondervoorzitter ;
3. mevr. Wivina Demeester - De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid;

enerzijds,

en de afvaardigingen van de twee representatieve vakorganisaties :

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door :
de heer Richard De Winter
- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten die onder meer de Christelijke Centrale van de Openbare Diensten en de Christelijke Vakbond van Communicatiemiddelen en Cultuur groepeert, vertegenwoordigd door :
mevrouw Ann Vermorgen

anderzijds,

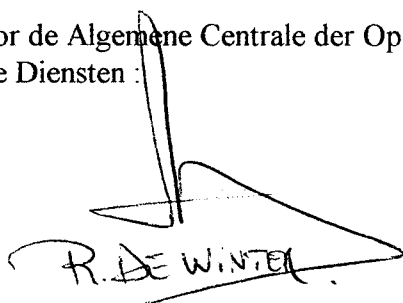
Werd een eenparig akkoord bereikt over bijgaand voorontwerp van decreet betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie m.b.t. de artikelen 15 en 16 inzake het IWT

Bijgaande tekst maakt integraal deel uit van dit protocol.

Brussel, **12 MAART 1998**

DE AFVAARDIGING VAN DE
REPRESENTATIEVE VAKORGA-
NISATIES :

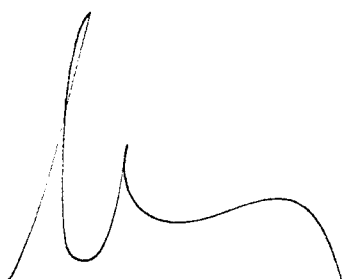
Voor de Algemene Centrale der Openbare Diensten :

R. DE WINTER

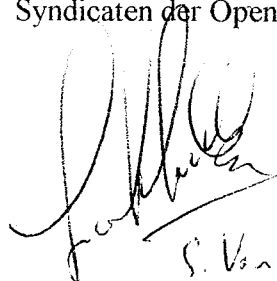
DE AFVAARDIGING VAN DE
OVERHEID

De Voorzitter,

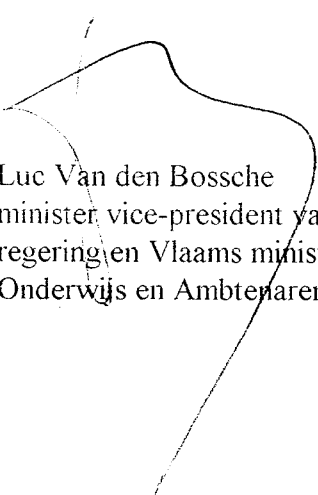
Luc Van den Brande
minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

Voor de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten

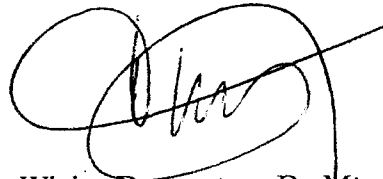
S. Van de Kerkhove

DE ONDERVOORZITTER,

Luc Van den Bossche
minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken

LID :

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Wivina', is written over a large, loopy circular scribble.

Wivina Demeester - De Meyer
Vlaams minister van Financiën,
Begroting en Gezondheidsbeleid

VLAAMSE REGERING

Ontwerp van decreet betreffende het voeren van een beleid
ter aanmoediging van de technologische innovatie

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de minister-president en de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering en de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie is ermee belast, in naam van de
Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de
tekst volgt :

Hoofdstuk I. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid, met uitzondering van artikel 10 dat
een gemeenschapsaangelegenheid regelt.

Art. 2. Dit decreet regelt de wijze waarop, de voorwaarden waaronder en de instrumenten
waarmee de Vlaamse regering een beleid voor de aanmoediging van de technologische
innovatie kan voeren.

Art. 3. Voor de toepassing van dit decreet wordt onder technologische innovatie verstaan, dat
gedeelte van de activiteiten binnen economische innovatie, waarin wetenschappelijk-
technologisch onderzoek en ontwikkeling of creatieve technologie-toepassingen een wezenlijke
rol spelen, in combinatie met andere kenniselementen.

Onder economische innovatie wordt het geheel van activiteiten verstaan, waarbij bestaande
en/of nieuwe kenniselementen creatief aangewend en gecombineerd worden voor de
verbetering van bestaande of de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten,
productieprocessen, organisatiemethoden en commercialisering, zodat toegevoegde waarde tot
stand wordt gebracht of in stand wordt gehouden.

Art. 4. Voor de toepassing van dit decreet wordt een onderscheid gemaakt tussen
verschillende types van activiteiten, zijnde :
1° ontwikkeling van wetenschappelijk-technologische kennis : onderzoek en

haalbaarheidsstudies uitvoeren om nieuwe wetenschappelijk-technologische kennis tot stand te brengen;

2° verspreiding van wetenschappelijk-technologische kennis : wetenschappelijk-technologische kennis voor potentiële of effectieve gebruikers beschikbaar maken;

3° aanwending van wetenschappelijk-technologische kennis : wetenschappelijk-technologische kennis gebruiken om bestaande producten en diensten te verbeteren of nieuwe producten en diensten te ontwikkelen, of om het productieproces, de organisatiemethoden en de commercialisering te vernieuwen;

4° ondersteuning van wetenschappelijk-technologische kennis : alle activiteiten ondersteunen die bewerken dat wetenschappelijk-technologische kennis meer en beter ontwikkeld, verspreid en aangewend wordt, en die niet onder de punten 1°, 2° of 3° gerangschikt kunnen worden.

Hoofdstuk II. De Vlaamse regering

Art. 5. De Vlaamse regering moet een beleid voeren voor de aanmoediging van de technologische innovatie.

Art. 6. §1. De Vlaamse regering doet een beroep op het IWT-Vlaanderen voor de aanmoediging van de technologische innovatie.

§2. De Vlaamse regering kan aan het IWT-Vlaanderen concrete opdrachten geven, tot al wat dienen kan voor de aanmoediging van de technologische innovatie. Ze mag daarbij een beroep doen op de financiële middelen van het IWT-Vlaanderen.

Art. 7. §1. De Vlaamse regering dient periodiek in het Vlaams Parlement een beleidsplan in voor de aanmoediging van de technologische innovatie (hierna 'het beleidsplan' te noemen).

§2. Het beleidsplan omvat :

1° een beschrijving en verantwoording van het beleid dat de Vlaamse regering gevoerd heeft en van de beleidsintenties voor de toekomst, binnen de internationale context;

2° een beschrijving en verantwoording van de budgettaire middelen die ze inzet;

3° een beschrijving en analyse van de instrumenten en/of financieringsmechanismen die ze inzet.

§3. Het beleidsplan heeft betrekking op :

1° het beleid, de budgettaire middelen en de instrumenten en/of financieringsmechanismen die in hoofdzaak gericht zijn op de aanmoediging van de technologische innovatie;

2° de weerslag en de afgeleide effecten op de technologische innovatie van het beleid, de budgettaire middelen en de instrumenten van acties binnen andere beleidsdomeinen en met een andere finaliteit dan de technologische innovatie, voorzover die weerslag en afgeleide effecten belangrijk zijn.

§4. Het beleidsplan moet in het bijzonder, gelet op de evoluerende behoeften van het innovatiebeleid, voorstellen bevatten voor de aanpassing, de coördinatie en de integratie van de bestaande en tot de totstandkoming van nieuwe instrumenten en/of financieringsmechanismen die in hoofdzaak gericht zijn op de aanmoediging van de technologische innovatie of die er een belangrijke weerslag op hebben.

§5. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de Vlaamse Raad voor

Wetenschapsbeleid brengen over het beleidsplan genoemd in §1 een advies uit. Deze adviezen worden toegevoegd aan het beleidsplan vóór het in het Vlaams Parlement wordt neergelegd.

§6. Een besluit van de Vlaamse regering regelt de nadere voorwaarden voor de opstelling en de indiening van het beleidsplan genoemd in §1.

Art. 8. De Vlaamse regering wordt ertoe gemachtigd een reglementair besluit uit te vaardigen over de financiële steun aan projecten voor ontwikkeling en aanwending van wetenschappelijk-technologische kennis, zoals omschreven in artikel 4, 1° en 3°, die tot stand komen op initiatief van bedrijven.

Dit reglementair besluit zal de voorwaarden voor de verlening van de financiële steun bepalen, in het bijzonder de criteria en de procedure voor de beoordeling van de steunaanvragen.

Art. 9. De Vlaamse regering wordt ertoe gemachtigd een reglementair besluit uit te vaardigen over de financiële steun aan projecten voor de ontwikkeling van wetenschappelijk-technologische kennis, zoals omschreven in artikel 4, 1°, de verspreiding van ervan, zoals omschreven in artikel 4, 2°, en/of de ondersteuning ervan, zoals omschreven in artikel 4, 4°, die uitgaan van niet-commerciële samenwerkingsverbanden tussen bedrijven, instellingen en/of organisaties.

Dit reglementair besluit zal de voorwaarden voor de verlening van de financiële steun bepalen, in het bijzonder de criteria en de procedure voor de beoordeling van de steunaanvragen.

Art. 10. De Vlaamse regering wordt ertoe gemachtigd een reglementair besluit uit te vaardigen over de financiële steun aan de interface-activiteiten die uitgaan van de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Met "interface-activiteiten" wordt voor de toepassing van dit decreet bedoeld : de bevordering van de samenwerking tussen de universiteit en het bedrijfsleven, de economische valorisatie van het door de universiteit uitgevoerde onderzoek en/of de oprichting van spin-offbedrijven.

Dit reglementair besluit zal de voorwaarden voor de verlening van de financiële steun bepalen, in het bijzonder de criteria en de procedure voor de beoordeling van de steunaanvragen.

Hoofdstuk III. Wijzigings- en opheffingsbepalingen

Afdeling 1. Het IWT-Vlaanderen

Art. 11. In artikel 2 van het decreet van 23 januari 1991 betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie wordt §1 vervangen door wat volgt : '§1. Bij de Vlaamse regering wordt een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid opgericht, "Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen" te noemen, afgekort het IWT-Vlaanderen.'

Art. 12. Artikel 3 van het hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt : '**Art. 3.** Het IWT-Vlaanderen heeft tot doel de technologische innovatie in het Vlaamse Gewest aan te

moedigen. Technologische innovatie wordt voor de toepassing van dit decreet omschreven zoals in artikel 3 van het decreet van ... betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie'

Art. 13. In hetzelfde decreet worden Afdeling I en II, bestaande uit artikel 4 tot en met 7, vervangen door wat volgt :

'Hoofdstuk Ibis. Opdrachten

Art. 4. Het IWT-Vlaanderen heeft als algemene opdrachten :

- 1° bijdragen tot de voorbereiding en de uitvoering van het beleid van de Vlaamse regering voor de aanmoediging van de technologische innovatie;
- 2° de technologische innovatie op het terrein aanmoedigen.

Art. 5. Het IWT-Vlaanderen voert de concrete opdrachten uit van de Vlaamse regering die passen binnen de in artikel 4 genoemde algemene opdracht. Het wendt hiertoe zijn financiële middelen aan.

Art. 6. Het IWT-Vlaanderen kan de technologische innovatie op het terrein aanmoedigen door één of meer van volgende activiteiten te ontwikkelen :

- 1° financiële steun verlenen aan de technologische innovatie;
- 2° informatie verspreiden en advies, begeleiding, gespecialiseerde dienstverlening en/of expertise aanbieden;
- 3° netwerkvorming en samenwerking tussen bedrijven, instellingen en organisaties in de hand werken;
- 4° de deelname bevorderen van bedrijven, instellingen en/of organisaties aan internationale programma's, gericht op de technologische innovatie;
- 5° het optreden coördineren van bedrijven, instellingen en organisaties die middelen ten laste van de Vlaamse begroting voor de technologische innovatie ontvangen.

Art. 7. Het IWT-Vlaanderen oefent de in artikel 4 tot en met 6 genoemde opdrachten uit overeenkomstig de besluiten en beslissingen van de Vlaamse regering, en krachtens de bepalingen van een beheersovereenkomst met de Vlaamse regering, bepaald in artikel 7ter van dit decreet.

Art. 7bis. §1. Het IWT-Vlaanderen mag geen financiële steun verlenen aan de technologische innovatie tenzij op basis van reglementaire besluiten of beslissingen van de Vlaamse regering, die de voorwaarden voor de steunverlening omschrijven.

§2. De aanvrager van financiële steun die geen voldoening heeft gekregen, kan, op de wijze bepaald door de Vlaamse regering, bij het IWT-Vlaanderen een met redenen omkleed verzoek tot herziening van de beslissing indienen.'

Art. 14. In hetzelfde decreet wordt een Hoofdstuk IIter ingevoegd, dat luidt als volgt :

'Hoofdstuk IIter. Beheersovereenkomst

Art. 7ter. §1. Het Vlaams Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, sluit met het IWT-Vlaanderen een beheersovereenkomst. De Vlaamse regering legt het ontwerp van beheersovereenkomst voor aan het Vlaams Parlement.

§2. De beheersovereenkomst wordt afgesloten voor de periode van het beleidsplan, zoals vermeld in artikel 7 van het decreet van ... betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie. Ze wordt van rechtswege verlengd wanneer bij het verstrijken van de termijn van de geldende beheersovereenkomst geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden.

§3. De beheersovereenkomst bepaalt in het bijzonder :

- 1° de kwantitatieve en kwalitatieve resultaten die het IWT-Vlaanderen moet bereiken door op het terrein de technologische innovatie aan te moedigen;
- 2° de wijze waarop de Vlaamse regering en haar diensten met het IWT-Vlaanderen zullen samenwerken, met inbegrip van de wijze waarop de concrete opdrachten genoemd in artikel 5 worden voorbereid, meegedeeld, uitgevoerd en opgevolgd;
- 3° de omvang en de berekeningswijze van de dotaties aan het IWT-Vlaanderen genoemd in artikel 21.'

Art. 15. §1. In hetzelfde decreet wordt Hoofdstuk III, bestaande uit artikel 8 tot en met 20, met uitzondering van artikel 11, vervangen door wat volgt :

'Hoofdstuk III. Bestuur en werking

Afdeling 1. De raad van bestuur

Onderafdeling A. Bevoegdheden

Art. 8. Het IWT-Vlaanderen wordt bestuurd door een raad van bestuur.

Art. 9. §1. De raad van bestuur bepaalt het beleid van IWT-Vlaanderen, onverminderd artikel 7 en 7bis.

§2. De raad van bestuur sluit de beheersovereenkomst af, genoemd in artikel 7ter.

§3. De raad van bestuur stelt de jaarlijkse begroting van IWT-Vlaanderen vast.

Art. 10. De raad van bestuur kan bevoegdheden delegeren naar de voorzitter van het directiecomité en/of de directeur-generaal.

Art. 11. §1. De raad van bestuur neemt een reglement van orde aan.

§2. Het reglement van orde bevat minstens :

- 1° een regeling van de werkzaamheden van de raad van bestuur;
- 2° een bepaling van alle delegaties die de raad van bestuur verleent.

§3. De Vlaamse regering bekrachtigt het reglement van orde.

Onderafdeling B. Samenstelling

Art. 12. §1. De raad van bestuur bestaat uit hoogstens dertien stemgerechtigde leden en de

ambtshalve leden.

§2. Elk van de leden van de raad van bestuur moet vertrouwd zijn met de technologische innovatie

§3. Het lidmaatschap van de raad van bestuur is onverenigbaar met dat van de Kamer van Volksvertegenwoordigers of de Senaat, de federale regering, het Vlaams Parlement, de Vlaamse regering, de Raad van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, een bestendige deputatie, de rechtelijke macht of van het Europees Parlement en met de functie van gewestelijk staatssecretaris in de Brusselse Hoofdstedelijke regering.

Art. 13. §1. De stemgerechtigde leden van de raad van bestuur worden benoemd door de Vlaamse Regering.

§2. De stemgerechtigde leden van de raad van bestuur mogen, met uitzondering van de voorzitter van het directiecomité, niet tegelijkertijd personeelslid van IWT-Vlaanderen zijn.

§3. Vier stemgerechtigde leden worden benoemd uit een dubbeltal voorgedragen door de organisaties vertegenwoordigd in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, waarvan twee leden de representatieve organisaties van de werkgevers, de middenstand en de landbouw vertegenwoordigen, en twee leden de representatieve organisaties van de werknemers.

Vier stemgerechtigde leden worden benoemd uit een dubbeltal voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

De Vlaamse regering duidt ten hoogste vijf leden aan, waaronder de voorzitter van het directiecomité.

§4. Het mandaat van de stemgerechtigde leden van de raad van bestuur duurt hoogstens zes jaar en is hernieuwbaar. Ingeval het mandaat van een stemgerechtigd lid voortijdig beëindigd wordt, voltooit de opvolger het mandaat van zijn voorganger.

§5. De Vlaamse regering benoemt onder de stemgerechtigde leden, met uitzondering van de voorzitter van het directiecomité, de voorzitter van de raad van bestuur. In geval van staking van stemmen in de raad van bestuur is zijn stem doorslaggevend.

Art. 14. §1. De ambtshalve leden van de raad van bestuur zijn :

- 1° de directeur-generaal;
- 2° een ambtenaar van de administratie Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse Gemeenschap.

§2. De ambtshalve leden hebben geen stemrecht. Zij wonen de vergaderingen van de raad van bestuur bij met raadgevende stem

Afdeling 2. De leiding

Art. 15. §1. Het IWT-Vlaanderen wordt collegiaal geleid door de voorzitter van het

directiecomité en de directeur-generaal.

§2. De raad van bestuur bepaalt de nadere onderlinge taakverdeling tussen de voorzitter van het directiecomité en de directeur-generaal, die gehouden en gerechtigd zijn hiertoe een voorstel te formuleren.

Art. 16. §1. De voorzitter van het directiecomité en de directeur-generaal worden benoemd door de Vlaamse regering.

§2. Hun mandaat duurt ten hoogste zes jaar, en is hernieuwbaar. Hun mandaat is een voltijdse opdracht. Hun rechten en plichten worden bedongen in een overeenkomst met de Vlaamse regering.

Art. 17. §1. Bij het IWT-Vlaanderen wordt een directiecomité ingesteld. Het directiecomité bereidt de bijeenkomsten van de raad van bestuur voor, en ziet toe op de uitvoering van diens beslissingen.

§2. Het directiecomité bestaat uit ten hoogste vijf leden, waaronder de voorzitter van het directiecomité en de directeur-generaal. Elk lid heeft één stem. Bij staking van stemmen beslist de raad van bestuur.

Afdeling 3. Personeel

Art. 18. De Vlaamse regering bepaalt het administratief en geldelijk statuut van het statutair personeel en stelt de personeelsformatie van het IWT-Vlaanderen vast.

Art. 19. Het IWT-Vlaanderen kan contractuele personeelsleden in dienst nemen, onder de bij wet bepaalde voorwaarden.

Art. 16. Artikel 11 en artikel 20 van hetzelfde decreet worden opgeheven.

Art 17. In artikel 21, §1 van hetzelfde decreet wordt het eerste lid vervangen door wat volgt :
'1°. de dotaties van het Vlaamse Gewest.'

Art 18. In artikel 21, §1 van hetzelfde decreet wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 19. In Hoofdstuk IV van hetzelfde decreet worden een artikel 21bis ingevoegd, dat luidt als volgt :
'Art. 21bis. De middelen die voortvloeien uit de overgedragen rechten en plichten van het Fonds tot Bevordering van het Industrieel Wetenschappelijk Onderzoek in Vlaanderen worden gevoegd bij de financiële middelen van het IWT-Vlaanderen.'

Art. 20. In artikel 22, §3 van hetzelfde decreet wordt het eerste lid vervangen door wat volgt :
'De commissaris en de gemachtigde van financiën en begroting kunnen binnen een termijn van vier werkdagen beroep instellen tegen elke beslissing die zij strijdig achten met de wetten of de decreten, de besluiten en/of de beheersovereenkomst.'

Afdeling 2. VITO

Art. 21. In artikel 4 van het decreet van 23 januari 1991 betreffende de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, gewijzigd bij decreet van 25 juni 1992, wordt §1 opgeheven.

Art. 22. In artikel 4 van het hetzelfde decreet wordt §3 vervangen door wat volgt : '§3 De VITO kan met eigen middelen kapitaalsparticipaties nemen of de activa die door haar onderzoeksactiviteiten worden tot stand gebracht inbrengen in ondernemingen, instellingen of verenigingen.'

Afdeling 3. FIOV

Art. 23. Het decreet van 6 mei 1987 tot oprichting van een Fonds tot Bevordering van het Industrieel Wetenschappelijk Onderzoek in Vlaanderen, gewijzigd bij decreet van 21 december 1990, wordt opgeheven.

Art. 24. De uitstaande rechten en plichten van het Fonds genoemd in artikel 21 worden bij de opheffing overgedragen naar het IWT-Vlaanderen.

Hoofdstuk IV. Slotbepalingen

Art. 25. De Vlaamse regering kan de bepalingen van het decreet van 23 januari 1991 betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie coördineren met de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot aan het tijdstip van de coördinatie.

Te dien einde kan de regering :

1° de volgorde en de nummering van de te coördineren bepalingen veranderen en in het algemeen de teksten naar de vorm wijzigen;

2° de verwijzingen die voorkomen in de te coördineren bepalingen, met de nieuwe nummering overeenbrengen;

3° zonder afbreuk te doen aan de beginselen die in de te coördineren bepalingen vervat zijn, de redactie ervan wijzigen teneinde ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen.

De coördinatie zal het opschrift volgende dragen : 'Decreet betreffende de oprichting van het IWT-Vlaanderen, gecoördineerd op (datum).'

Art. 26. De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop de verschillende artikelen van dit decreet in werking treden.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse regering

en de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie,

Luc VAN DEN BRANDE

10 februari 1998

Memorie van toelichting

bij het ontwerp van decreet betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie

---

Hoofdstuk I. INLEIDING

1. Wat is innovatie ?

a. Innovatie in brede zin

Innovatie betekent in brede zin : vernieuwingen in de maatschappelijke, culturele en bestuurlijke omgeving. Innoveren gebeurt door mensen en heeft derhalve grondvesten als cultureel en sociaal gebeuren. Ze maakt deel uit van de cultuur als voortdurend proces, waarbij de mens zijn ervaring van de natuur onder woorden brengt, om er zich vrij van te maken.

De term "innovatie" wordt echter vooral gebruikt in de meer beperkende betekenis van economische innovatie. De term "innovatie" werd in de economische wetenschap geïntroduceerd door Joseph SCHUMPETER, die als eerste de rol van de innoverende ondernemer in kaart bracht. Hij omschrijft innovatie als het tot stand brengen van "neue Kombinationen". Kenniscreatie (inventie) wordt door onderlinge combinatie omgezet tot bruikbare innovatie met economisch nut. Economische geschiedschrijvers hebben sindsdien ook aangetoond dat heel wat nieuwe technologieën jaren, soms eeuwen wachtten op de juiste maatschappelijke en culturele voedingsbodem, vooraleer ze doorbreken en veralgemeend toegepast worden¹. "Inventie" is niet noodzakelijk "innovatie".

De maatschappelijke en culturele bodem in Vlaanderen voedt innovatief gedrag. Het Europees Waardenonderzoek toont aan dat Vlamingen méér dan de gemiddelde Europeaan open staan voor verandering en vernieuwing. Wanneer alle Europese landen en deelstaten gerangschikt worden volgens de openheid voor veranderingen van hun inwoners, dan bekleedt Vlaanderen de 6e plaats. Dit is ver boven het Europees gemiddelde (10e plaats) en boven het Belgisch gemiddelde (11e plaats). Dit verklaart wellicht dat de DIRV-actie, die de Vlaamse regering in 1981 lanceerde, aansloeg. Deze actie versnelde een mentale ommekeer. Vlamingen en hun organisaties werden zich ervan bewust dat de nieuwe technologieën een sleutelrol in de toekomst van hun werk en hun leven zouden spelen.

---

¹ Zie o.a. Before the Industrial Revolution. European Society and Economy, 1000-1700. Carlo Cipolla. W.W. Norton & Company, New York, 1996.

b. Economische innovatie

Economische innovatie heeft een economische finaliteit en diverse invalshoeken. Economische innovatie betekent dat bestaande en nieuwe kenniselementen creatief aangewend en gecombineerd worden voor de verbetering van bestaande- of de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten, productieprocessen, organisatiemethoden en commercialisering, zodat toegevoegde waarde tot stand wordt gebracht of in stand wordt gehouden.

Die kenniselementen steunen op wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling, maar andere inzichten en kenniselementen spelen ook een vooraanstaande rol : vorming en opleiding, financiering, marktinzicht, arbeidsorganisatie, vormgeving en engineering, strategische allianties en net werking, eigendomsrechten, management van het menselijk kapitaal, enz.

In een economie met voldoende innovatie gaan nieuwe ondernemingen van start, en behouden de bestaande ondernemingen hun levensvatbaarheid. Met als resultaat dat banen gehandhaafd worden, en nieuwe werkgelegenheid ontstaat.

Economische innovatie kan niet los gezien worden van de innovatie in andere sectoren van het maatschappelijk leven, noch van de technologische innovatie. Maar economische innovatie is niet identiek aan technologische innovatie. Sommige acties hebben met economische innovatie te maken, maar niet met technologische innovatie wanneer wetenschappelijk-technologisch onderzoek en ontwikkeling of creatieve technologie-toepassingen er géén wezenlijke rol in spelen. Technologische innovatie is een deelverzameling van de economische innovatie.

Enkele voorbeelden van acties die wel deel uitmaken van (het beleid voor) economische innovatie, maar niet van (het beleid voor) technologische innovatie :

- de PLATO-projecten inzake ervaringsuitwisseling tussen ondernemers;
- ondersteuning van de Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid en de aanverwante regionale preventiecellen;
- promotie van toelevering;
- (sectorale) initiatieven inzake opvolging van markttendensen en marktpromotie, kwaliteitszorg, stilistische design;
- bench-marking of prestatiemeting, die bedrijven toelaat om hun positie te bepalen ten opzichte van de beste ondernemingen op internationaal niveau;
- vermindering van administratieve formaliteiten en het verkorten van de duur voor de oprichting van een onderneming.

c. Technologische innovatie

De technologische innovatie is een onderdeel van de economische innovatie. Het is dat deel van de economische innovatie, waarbij wetenschappelijk-technologisch onderzoek en ontwikkeling of creatieve technologie-toepassingen een wezenlijke rol spelen, in combinatie

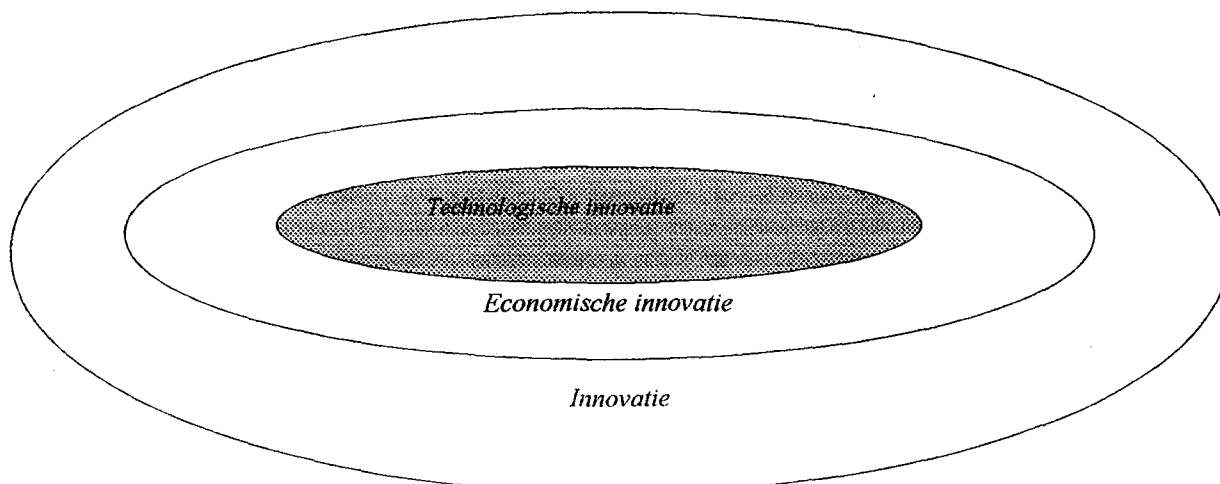
met andere kenniselementen.

De gebruikte definitie maakt duidelijk dat technologische innovatie nog steeds in het verlengde ligt van onderzoek en ontwikkeling, maar dat ze er niet toe te herleiden valt.

De toewijzing van acties of activiteiten aan de verzamelingen 'economische innovatie' en 'technologische innovatie' vraagt een beoordeling van de mate waarin wetenschappelijk-technologisch onderzoek of creatieve technologietoepassingen een wezenlijke rol spelen.

Een voorbeeld : de financiële steun voor kleine ondernemingen die op een extern bedrijfsadvies beroep doen, heeft soms wel, soms niet met technologische innovatie te maken. Dit is wel het geval als de introductie van nieuwe technologieën in de onderneming wordt doorgelicht, maar niet het geval als bijvoorbeeld het kwaliteitsbeleid of de bedrijfscommunicatie geanalyseerd worden. Toch hebben de definities als 'generische' definities een goed scheidend vermogen.

Deze definities kunnen grafisch als volgt met elkaar in verband gebracht worden :

2. Internationale aandacht voor innovatie

In veel landen is men overtuigd, dat de overheid samen met het bedrijfsleven een innovatiebeleid moet ontwikkelen. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (de OESO) stelt dat de groei van welvaart en werkgelegenheid in hoge mate bepaald wordt door de "capacity to innovate and adjust"².

De Europese Commissie trok de discussie over innovatiebeleid op gang, door de lancering van een Groenboek Innovatie³.

² geciteerd in : Beleidsbrief 1995. Vlaanderen ondernemend land. Nieuwe mogelijkheden uitbouwen voor de vernieuwing van de economie. Eric VAN ROMPUY, Vlaams minister van economie, KMO, landbouw en media, oktober 1995, blz. 14-15.

³ Greenpaper on innovation. Communication from Mrs. CRESSON and Mr. BANGEMANN, in agreement with Mr. PAPOUTSIS adopted by the Commission on 20 December 1995, Europese Unie, Brussel, 1995.

Internationaal maakt men in het woordgebruik geen doorgedreven onderscheid tussen de drie niveau's van innovatie (maatschappelijke, economische en technologische innovatie). Meestal heeft men het over economische innovatie met een sterk technologische inslag.

De blikvangers in het internationale denken over innovatie, zijn :

- De financiële inspanningen voor onderzoek en ontwikkeling (O&O) vallen in Europa te laag uit in vergelijking met de Verenigde Staten en Japan.
- De inspanningen om de uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling op te trekken, moeten geïntegreerd worden in een volledig beleid voor innovatie. Men moet van een aanbodgedreven strategie ('technology-push') naar een vraaggedreven strategie ('demand-pull') overstappen. Dit betekent ook dat niet alleen 'hi-tech' en 'endogene ontwikkeling' belangrijk zijn, maar dat soms 'the right tech' een goede oplossing biedt, ook al is die elders (in een ander bedrijf, in het buitenland) ontwikkeld.
- Bedrijven en regeringen stappen overal af van het lineair model van innovatiebeleid. Het lineair model gaat ervan uit dat de O&O-functie los staat van de rest van het productie- en commercialiseringsproces, waarmee het enkel verbonden is doordat onderzoeksresultaten aan de volgende afdelingen in de ketting worden doorgegeven. Men hanteert tegenwoordig een horizontaal of matrixmodel. Hierin stelt men dat O&O tot stand komt in wisselwerking met andere bedrijfsfuncties, die op gelijk niveau staan (management, markt, organisatie, opleiding, risicokapitaal, ...). Bedrijfsleiders en regeringen die van dit horizontaal model vertrekken, volgen een geïntegreerde en multi-disciplinaire aanpak.
- Bedrijven moeten gestimuleerd worden om deel te nemen aan economische netwerken en O&O netwerken. Bedrijven die een beroep doen op externe kennis en ervaringen, zijn systematisch meer succesvol. Wel moeten aangepaste financiële prikkels gegeven worden, zodat geen gewenning aan subsidies optreedt.
- Kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's) vragen een specifieke aanpak. Vele KMO's hebben vaak een weinig ontwikkelde strategische visie, en kunnen hun kennisprobleem niet verwoorden op een manier dat de kennisproducenten er iets mee kunnen aanvangen. De oorzaak daarvan ligt vaak bij de ontvanger van de boodschap (de kennisproducent) die de taal van de kleine en middelgrote onderneming niet begrijpt.
- Innoveren is ook vooruit-zien. Soms moeten bedrijven en instellingen de dingen die ze goed doen, toch anders gaan aanpakken zelfs al lijkt daar geen onmiddellijke noodzaak voor te bestaan. Deze pro-actieve houding verklaart het verschil tussen 'koplopers' en 'peletonrijders'.

Verder wordt algemeen erkend dat de deelstaten en regio's, samen met het Europees beleidsvlak, de leidende rol spelen als het op het aanmoedigen van de economische en de technologische innovatie aankomt.

Men erkent dat de Europese Unie een toegevoegde waarde heeft in het beleid voor de aanmoediging van innovatie en een rol kan spelen met inachtneming van de subsidiariteit. De Europese Unie kan spelregels vastleggen (bijv. inzake industriële eigendomsrechten),

ervaringsuitwisseling stimuleren en eigen impulsen geven (bijv. de kaderprogramma's voor O&O, de aanwending van middelen in de Europese structuurfondsen voor de aanmoediging van regionale innovatie-strategieën).

Op de Europese Top van Firenze heeft de Europese Raad gesteld dat "de strijd voor werkgelegenheid de eerste prioriteit voor de Unie en haar lidstaten moet blijven", en in het kader van een strategie hiervoor "verzoekt hij de Europese Commissie een actieplan op te stellen voor maatregelen op het gebied van innovatie"⁴.

Aldus kwam het "Eerste Actieplan voor innovatie in Europa"⁵ tot stand. Het geeft volgende assen aan voor het voeren van een innovatie-beleid :

- een innovatie-cultuur bij bedrijven en overheid aanmoedigen;
- een wettelijk, administratief en financieel kader tot stand brengen voor innovatie;
- onderzoek en innovatie beter op elkaar afstemmen.

3. Is innovatie belangrijk voor Vlaanderen ?

De Vlaamse regering voert een innovatiebeleid, dat nauw aansluit bij de krachtlijnen die de Europese Unie aangeeft.

Vlaanderen beschikt over een excellente onderzoeksinfrastructuur. In domeinen zoals de biotechnologie, de micro-elektronica, de milieutechnologie of de nieuwe materialen, heeft het onderzoekscentra met wereldfaam. Internationaal hoogstaand wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling komen ook in een aantal grote, middelgrote en kleine bedrijven tot stand. Daarnaast beschikt Vlaanderen over een redelijk goed uitgebouwd 'middenveld' voor wetenschappelijk onderzoek, zoals de hogescholen, de collectieve onderzoekscentra en de clusters.

De Vlaamse prestaties inzake economische groei, export en werkgelegenheid, zijn nu zeer sterk. Om dit ook in de toekomst zo te houden, zal de nodige aandacht moeten uitgaan naar innovatie, als men voor ogen houdt dat de totale industriële werkgelegenheid voor 75 % in mature sectoren tot stand komt, en de export voor 92 % uit mature sectoren geleverd wordt⁶.

In 1994 brachten slechts 43 % van de kleine en 59 % van de middelgrote en grote ondernemingen in de twee voorafgaande jaren nieuwe producten of diensten op de markt. Meestal ging het dan nog over niet-technologische veranderingen. Technologische innovaties in het productengamma werden aangeboden door maximum 19 % van de ondernemingen⁷.

⁴ Top van Firenze, Conclusies van het Voorzitterschap, 21 en 22 juni 1996, SN/300/96.

⁵ Eerste actieplan voor innovatie in Europa. Mededeling van de Europese Commissie. COM(96) 589 def., 20 november 1996.

⁶ E. VAN ROMPUY, o.c., blz 12.

⁷ Vlaanderen technologisch in kaart gebracht. Een onderzoek in opdracht van minister-president Luc VAN DEN BRANDE. Enquête 1994. Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen-Stichting Technologie Vlaanderen. Brussel, 1996, blz. IV 2.

4. Welke rol is er weggelegd voor de (Vlaamse) overheid in de aanmoediging van innovatie ?

Innovatie wortelt in een culturele en maatschappelijke voedingsbodem. De overheid kan deze voedingsbodem versterken. De eerste aanbeveling in de RITTS-studie⁸ stelt dat een brede maatschappelijke consensus omtrent het belang van innovatie en ondernemerschap zich opdringt. Regelmatig verwijzen de deelnemers aan het RITTS-onderzoek naar de DIRV-actie als een goed voorbeeld van een maatschappij-omvattende visie- en attitude-ontwikkeling met betrekking tot technologie en innovatie.

Men moet goed voor ogen houden dat de economische en technologische innovatie in het bedrijfsleven en de onderzoekswereld tot stand komen. Het is niet de rol van de overheid om op te leggen of, waar en hoe er geïnnoveerd moet worden. De overheid kan en moet echter een ondersteunende rol vervullen. Ze kan sensibiliseren voor het belang van innovatie. Ze moet een adequaat regelgevend kader aanbieden, en dynamische overheidsinstellingen aan het werk zetten voor de aanmoediging van economische en technologische innovatie.

In de literatuur wordt volgende rationale geboden voor het optreden van de overheid⁹. De overheid heeft onder andere volgende taken :

- het voorzien in goede condities en randvoorwaarden voor vernieuwing in het bedrijfsleven zoals onderwijs, kennisinfrastructuur, wet- en regelgeving, het fiscaal regime, e.d.;
- het stimuleren van de komst van nieuwe bedrijven, bijvoorbeeld starters of nieuwe vestigingen van buitenlandse bedrijven;
- het zorg dragen voor een "level playing field" zodat de bedrijven die in eigen land of deelstaat actief zijn, niet in het nadeel vertoeven in vergelijking met bedrijven elders;
- het vergroten van de tijdshorizon van bedrijven, het helpen bereiken van de noodzakelijke kritische massa en het wegwerken van de negatieve effecten van externaliteiten inzake innovatie. Dit is vooral voor KMO's een probleem.

Dit laatste punt verdient nadere uitleg : investeringen in innovatie zijn naar hun aard risicovol. De opbrengsten zijn op zich onzeker alsook de periode waarover de investering kan worden terugverdiend. De mogelijkheden van dergelijke investeringen worden bepaald door de tijdshorizon van een onderneming. Deze verschilt per type onderneming. Investeringen met ongewisse opbrengsten na een lange tijd, zijn alleen economisch verantwoord bij verwachte grote omzetten. Dat betekent dat de tijdshorizon van een kleine onderneming in het algemeen korter is dan die van een groot bedrijf.

Vanuit de samenleving gezien, heeft de korte tijdshorizon van veel bedrijven negatieve gevolgen. Er wordt te weinig acht geslagen op mogelijkheden die op (middel)lange termijn

⁸ Kiezen voor innovativiteit. Beleidsaanbevelingen voor een KMO-gericht innovatieweefsel, Deel III van RITTS-project Vlaanderen uitgevoerd in opdracht van minister-president Luc Van den Brande met co-financiering van de Europese Commissie (DG XIII), Merit, Maastricht, 1996, blz. 58.

⁹ Regionaal technologiebeleid. Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid. Den Haag, AWT-advies nr. 23, 1995, blz. 9.

economisch perspectief bieden, niet omdat de bedrijven kortzichtig zijn, maar omdat voor individuele bedrijven de risico's te groot zijn op een te ongewisse termijn. In zulke situaties zullen afzonderlijke bedrijven dergelijke investeringen niet (geheel) zelf willen financieren. In het belang van de economische duurzaamheid van de samenleving kan de overheid de verhoudingsgewijs kortere tijdshorizon van het bedrijfsleven helpen compenseren.

In de investeringen voor innovatie speelt ook het negatieve effect van de externaliteiten. Een onaangepaste vorming en opleiding van de werknemers en kaderleden in het bedrijf, is dikwijls een drempel voor innovatie en technologieverbreiding. Individuele bedrijven onderkennen weliswaar een opleidingsbehoefte, maar zien af van de investeringen uit vrees dat de opgeleiden in een ander bedrijf terecht komen, en dat aldus de baten van de eigen inspanning elders genoten worden. Dit probleem kan men alleen oplossen door een aanpak te volgen op een voldoende groot aggregatieniveau, bijvoorbeeld dat van een economisch netwerk of een sector.

KMO's kunnen dikwijls onvoldoende eigen middelen opbrengen om de noodzakelijke investeringen te doen die gepaard gaan met innovatie, omdat bijvoorbeeld zware wetenschappelijke basis-onderzoeksapparaten moeten aangekocht worden. Afzonderlijke KMO's hebben te weinig kritische massa om elk voor zich krachtadige en rendabele O&O-investeringen te verrichten.

* * *

De Vlaamse overheid voert op dit ogenblik een innovatiebeleid waarin zowel de economische als de technologische dimensie aan bod komen. Het Vlaamse regeerakkoord spreekt niet met zoveel woorden over innovatiebeleid. In de praktijk geeft de Vlaamse regering wel degelijk krachtige impulsen aan innovatie.

Een eerste impuls is de budgettaire inhaalbeweging voor wetenschappelijk onderzoek. Deze impuls was noodzakelijk: de referentiewaarde inzake O&O-uitgaven wordt berekend door de OESO¹⁰. Europa besteedt minder dan het OESO-gemiddelde, en België minder dan dit lage EG-gemiddelde.

O&O uitgaven als % van het BBP	1981	1991	1993
OESO	2.0	2.3	2.2
<i>aandeel bedrijven</i>	51.2	58.9	58.8
België	-	1.7	-
<i>aandeel bedrijven</i>	65.8	64.8	-
EG	1.7	2.0	2.0
Verenigde Staten	2.4	2.8	2.7
Japan	2.1	2.9	2.7

De OESO vergelijkt eveneens het aandeel van de bedrijven met het aandeel van de overheid als bron van financiering. Hieruit blijkt dat in België de bedrijven een méér dan evenredig aandeel van de inspanning voor O&O leveren.

¹⁰ Indicateurs de la science et de la technologie. Réunion du Comité de la Politique Scientifique et Technologique au niveau des Ministres. OCDE, Parijs, september 1995, blz. 23.

Een recente uitgave van de Europese Commissie¹¹ bevestigt dit beeld :

1990	Totale uitgaven aan O&O in % van het BBP	Aandeel van particuliere uitgaven in de totale uitgaven voor O&O
E.G.	2.00	65 %
België	1.69	73 %
Nederland	2.06	56 %
Duitsland	2.81	72 %
Frankrijk	2.42	61 %

Als O&O zo belangrijk is voor de leefkracht van een economie; als België minder scoort dan het OESO of het Europees gemiddelde inzake O&O, en als bovendien blijkt dat vooral de overheid een erg kleine inspanning levert, dan ligt de aanpak voor de hand : de overheid moet een inhaalbeweging doorvoeren inzake O&O. Vlaanderen heeft deze conclusie getrokken.

Maar er is méér nodig dan een budgettaire inhaalbeweging voor wetenschappelijk onderzoek.. Wetenschappelijk onderzoek blijft een noodzakelijke voorwaarde, maar is niet langer een voldoende voorwaarde voor succesvolle innovatie. De Europese Commissie maakt in dit verband gewag van een "Europese innovatie-paradox"¹². De bedrijfswereld en de Europese landen leveren aanzienlijke inspanningen voor O&O, toch slagen ze er niet in om die inspanningen om te zetten in concrete product- en procesinnovaties op de wereldmarkt. De OESO voegt hieraan de overweging toe, dat het in de hand werken van een snelle en brede verspreiding van technologie voor een land soms belangrijker is dan het zelf uitvinden van nieuwigheden.

Ter gelegenheid van de officiële opening van FTI Technoland 1996¹³ werd gesteld, dat de Vlaamse regering een uitdrukkelijk innovatiebeleid moet ontplooiën en het feitelijke beleid in een hogere versnelling brengen. Het beleid voor economie, wetenschap en, technologie moeten verruimd en geïntegreerd worden tot een breed geïnspireerd innovatie-beleid.

* * *

Het innovatie-beleid zal op drie pijlers steunen :

- + het duurzaam bewerken van de maatschappelijke-culturele voedingsbodem voor innovatie (de Vlaamse innovatiebeweging) ;
- + het horizontaal beleidsplan van de Vlaamse regering voor aanmoediging van technologische innovatie. Dit beleidsplan zal de gezamenlijke inspanning van de verschillende ministers, administraties en instellingen voor innovatie integreren.

Het kan ook gebruikt worden om instrumenten te oriënteren die nog tot de federale

¹¹ Onderzoek en regionale ontwikkeling. Europese Commissie. Luxemburg. 1996. blz. 7.

¹² Europese Unie, o.c., blz. 5

¹³ Een Vlaams Innovatiepact !. Toespraak door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering bij de officiële opening van FTI TECHNOLAND 1996 te Gent. 15 april 1996.

bevoegdheid behoren maar die een grote impact hebben op de innovatie in Vlaanderen (bijv. de octrooiwetgeving, fiscale en juridische voorschriften inzake nieuwe kapitaalmarkten) ;

- + het aanpassen en tot stand brengen van de overheidsinstrumenten voor technologische innovatie (het decreet betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie).

Hoofdstuk II. Doelstellingen van het decreet betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie

Het decreet betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie stroomlijnt en versterkt de overheidsinstrumenten, zodat de technologische innovatie in het bedrijfsleven efficiënter en effectiever ondersteund kan worden.

* * *

Het begrip 'innovatie' is nauwelijks of niet terug te vinden in de bestaande wetgeving. Alleszins kreeg geen enkel instrument de bevordering van technologische innovatie als basisopdracht mee. Dit is een ernstige hinderpaal wanneer de Vlaamse regering een beleid wil voeren inzake aanmoediging van economische en technologische innovatie.

Als de economische buitenomgeving en de noden van het innovatiebeleid sneller veranderen dan het beschikbaar instrumentarium om hierop in te spelen, dan hinkt de overheid altijd achterop met de dienstverlening en begeleiding die ze kan aanbieden. Bedrijven of organisaties die aan de overheid steun vragen voor een innovatie-project, moeten lang wachten op een antwoord omdat de overheid geen 'stopcontact' heeft waarin deze vraag past.

De verantwoordelijken en het personeel van de verschillende instrumenten en instellingen proberen met veel toewijding de nieuwe beleidsopdracht, het aanmoedigen van technologische innovatie, op te vangen. Maar het wettelijk kader biedt hen geen houvast. De dagelijkse beleidspraktijk geeft hiervan vele voorbeelden.

Een voorbeeld is het project 'aansluiting van hogescholen op het Internet', dat past in een beleid voor aanmoediging van technologische innovatie. De Raad van State meende dat dit project niet door het Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie (het IWT) kan uitgevoerd worden, omdat het IWT formeel enkel bevoegd is voor de ondersteuning van 'onderzoek en ontwikkeling'. Op de keper beschouwd is het mogelijk maken van Internetaansluitingen geen activiteit van wetenschappelijk onderzoek. Het Rekenhof meende om dezelfde reden dat het zusterproject, de aansluiting van openbare bibliotheken op Internet, niet aangerekend mocht worden op het Fonds tot bevordering van het Industrieel Wetenschappelijk Onderzoek in Vlaanderen (het FIOV). Maar geen enkel ander juridisch onderbouwd instrument is pasklaar beschikbaar om deze dringend noodzakelijke bijdrage tot de innovatie te leveren.

Een ander voorbeeld is de ondersteuning van economische netwerken, die in alle beleidsaanbevelingen over innovatie bovenaan staat. De beschikbare instrumenten voor steunverlening zijn echter enkel uitgedacht voor het ondersteunen van bedrijven die individueel

en commercieel handelen, of ze zijn gericht op slechts één aspect van het complexe innovatiegebeuren, zoals onderzoek en ontwikkeling. Complexe projecten zoals een cluster van bedrijven, die op niet-commerciële wijze samenwerken rond méér dan één aspect van innovatie zoals onderzoek, opleiding, marktverkenning, enz. vinden daarom moeilijk hun plaats in de bestaande steunmogelijkheden voor het innovatie-beleid.

* * *

Het begrip technologische innovatie ontbreekt in de wetgeving. Bovendien vertoont technologische innovatie vele aspecten, die elk beleidsaandacht verdienen. Deze veelheid aan facetten moet momenteel opgevangen worden met een toevallig samengestelde verzameling aan beleidsinstrumenten, die elk apart een historische bestaansreden hebben, maar die onderling niet meer of onvoldoende afgestemd zijn.

Vlaanderen kan slechts sinds relatief korte tijd een eigen beleid voeren inzake onderzoek, ontwikkeling en innovatie, in samenhang met het beleid van Europese Unie. De Vlaamse overheid heeft haar instrumenten voor wetenschappelijk onderzoek uitgebouwd volgens het ritme en de aard van de overdracht van middelen. Zo werd in 1987 een budgettair fonds opgericht voor het onthaal van de geregionaliseerde prototype-middelen, het Fonds tot bevordering van het Industrieel Wetenschappelijk Onderzoek in Vlaanderen. In dit FIOV werden later ook de overgehevelde middelen voor industrieel onderzoek van het nationale Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw (het IWONL) ondergebracht.

Op het ogenblik dat deze IWONL-middelen werden geregionaliseerd, heeft het Vlaams Parlement een eigen pararegionale instelling opgericht, het Instituut voor de bevordering van het Wetenschappelijk-Technologisch onderzoek (1991). Daarnaast werd gaandeweg binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een eigen administratie uitgebouwd, belast met de voorbereiding van het wetenschapsbeleid.

De samenwerking van dit organisch gegroeide instrumentarium vertoont echter tekortkomingen. De instrumenten kwamen tot stand als "ad hoc" antwoorden op "ad hoc" problemen. Over een langere termijn leidt dit echter tot een gebrek aan efficiency in het overheidsoptreden. Zo verliep de behandeling van aanvragen voor steun aan prototype-ontwikkeling in 1987 nog tamelijk eenvoudig. Eén administratie onderzocht de paar dossiers, één commissie adviseerde en één minister besliste. Deze procedure is echter door de toevoeging van nieuwe opdrachten, instellingen en bevoegdheden uitgegroeid tot een ondoorzichtig kluwen, waarbij dossiers heen en weer gaan (of juist niet) tussen FIOV, de administratie Wetenschap en Innovatie, het IWT, de Inspectie van Financiën, de Administratie Economie en de betrokken ministers.

* * *

Terzijde, omdat het voorliggend decreet hierin geen verandering kan brengen, weze opgemerkt dat ook de federale overheid nog steeds optreedt als derde speler. Dit is bijvoorbeeld het geval inzake landbouwonderzoek, collectief onderzoek, onderzoek in de ruimtevaart of deelname aan internationale programma's. De federale overheid beroept zich daarbij op een bevoegdheidsverdeling die geen homogene beleidsbenadering toelaat. Maar het is niet bevorderlijk voor de slagkracht van het innovatiebeleid.

* * *

Niet alleen het overheidsinstrumentarium is onvoldoende georganiseerd. Inzake innovatie zijn er allerlei intermediären actief, die door de overheid gesteund worden. De intermediären hebben een nuttige functie. De reeds aangehaalde studie, uitgevoerd door MERIT¹⁴, pleit voor de uitbouw van decentrale kennisnetwerken, waarin deze intermediären een visibele plaats bekleden. Maar tot op heden worden deze initiatieven louter op ad hoc basis ondersteund, zonder gestructureerde wisselwerking met elkaar en met de overheid.

Zo wordt steun gegeven aan de collectieve en de gelijkgestelde onderzoekscentra, aan erkende economische netwerken of clusters, aan een interfacedienst bij een universiteit, aan enkele subregionale technologie-verenigingen in Europese doelstellingengebieden, aan de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen, enz.

In Nederland signaleert men in dit verband een behoefte aan "opschoning" van het innovatiebeleid¹⁵. De Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid stelt: "Er is momenteel een indrukwekkende hoeveelheid en variëteit aan intermediaire organisaties op zowel landelijk als regionaal niveau. Veel van deze organisaties komen elkaar in de praktijk in toenemende mate als concurrenten tegen, met het gevaar van vergroting van de inefficiëntie. Wanneer deze organisaties één regionale subsidieverstrekker zouden hebben, ontstaat er druk tot opschoning (taakafbakening, fusering, e.d.) en dus efficiëntiewinst."

* * *

Men zou op het eerste gezicht kunnen zeggen dat het ontbreken van een formeel kader voor de aanmoediging van technologische innovatie, de regering niet belet om een innovatiebeleid te voeren met de instrumenten die ze wél ter beschikking heeft. Dat is in zekere mate waar, maar het blijft een 'second best' benadering.

De lacune aan een formeel kader voor innovatie doet zich ook voor op Europees vlak. De Europese Commissie moedigt lidstaten aan om een innovatiebeleid te voeren. Maar zie biedt geen Europese kaderrichtlijn die duidelijk maakt welke steun aan innovatie gegeven kan worden. De bestaande richtlijnen hebben ofwel betrekking op steun aan onderzoek en ontwikkeling¹⁶ of aan investeringen. De richtlijn over onderzoek en ontwikkeling zegt dat innovatie niet als een afzonderlijke categorie van O&O beschouwd dient te worden. Staatssteun voor activiteiten die als innovatief beschouwd kunnen worden, maar die niet als 'onderzoek' kunnen gerangschikt worden, wordt beoordeeld vanuit de beschikkingen over investeringssteun. Dergelijke formulering biedt weinig rechtszekerheid aan lidstaten en deelstaten die een steunregeling voor innovatie willen uitvaardigen.

* * *

Vanzelfsprekend zou het een misvatting zijn, om te geloven dat technologische innovatie kan

¹⁴ Merit, o.c., blz. 64.

¹⁵ Regionaal technologiebeleid. Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid. Den Haag. AWT-advies nr. 23, 1995, blz. 6.

¹⁶ Communautaire kaderregeling inzake staatssteun voor onderzoek en ontwikkeling van 20 december 1995 (96/C45/06). Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen. 17 februari 1996. Nr. C 45/5

aangemoedigd worden door ze als dwingende bepaling aan de rechtsonderhorigen op te leggen.

De Europese Commissie zegt hierover¹⁷ : “innoveren vergt in de eerste plaats een ingesteldheid die creativiteit, ondernemingsgeest en aanvaarding van sociale, geografische en professionele mobiliteit in zich verenigt. ... Derhalve moet een innovatiementaliteit worden bevorderd en dat gebeurt niet per decreet of acties op korte termijn.”

* * *

Het voorwerp van het decreet betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie is bewust beperkt tot de ‘technologische’ innovatie.

Zoals hierboven werd beschreven zijn innovatie, economische innovatie en technologische innovatie onderling sterk verweven, en vertonen ze heel wat aspecten. De overheid kan verschillende instrumenten inzetten naargelang het aspect dat men beoogt. Deze instrumenten zijn verspreid over de bevoegdheidsdomeinen van elke minister. De verschillende administraties en openbare instellingen hebben hun eigen actieradius inzake innovatie, die soms overlapt.

De Vlaamse regering moet een gecoördineerd beleid voeren voor de aanmoediging van innovatie in haar verschillende gedaanten. Het voorgelegde decreet biedt een haalbare aanpak om deze coördinatie op te bouwen vanuit het ‘kleinste’ of het ‘binnenste’ veld : de technologische innovatie. Binnen dit veld is het noodzakelijk, maar ook mogelijk om structuur en stroomlijning aan te brengen.

* * *

De Vlaamse regering moet over de instrumenten kunnen beschikken om een krachtdadig aanmoedigingsbeleid te voeren, en het Vlaams Parlement moet over de instrumenten beschikken om het gevoerde beleid te kunnen beoordelen en oriënteren. Samenvattend kan men stellen dat het voorliggend decreet daartoe het fundament legt.

De kernelementen van het voorgelegde decreet zijn de volgende :

- het **begrip technologische innovatie** wordt in de wetgeving ingevoerd, en duidelijk omschreven en gesitueerd.
- de **rollen van de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement** worden omschreven;
- er wordt een procedure op gang gebracht die de **verdere coördinatie van het instrumentarium** voor technologische innovatie waarborgt in functie van de veranderende noden van het innovatiebeleid;
- het **budgettaire fonds ‘FIOV’** wordt opgeheven, wat een drastische vereenvoudiging van budgettaire procedures en dossierstromen toelaat;

¹⁷ Eerste actieplan voor innovatie in Europa. blz. 3.

- er wordt een decretale basis gelegd voor een **duidelijke reglementering van financiële steun** die nu geval per geval door de Vlaamse regering wordt toegekend (zoals inzake collectief onderzoek, samenwerkingsverbanden zoals clusters, steun aan interfacediensten bij universiteiten);
- één instelling, het **IWT-Vlaanderen**, zal op het terrein voor de Vlaamse regering de **centrale rol** spelen in de aanmoediging van de technologische innovatie en zowel het decretaal kader als de interne organisatie van de instelling worden **drastisch vereenvoudigd**.

Hoofdstuk III. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid, met uitzondering van artikel 10 dat een gemeenschapsaangelegenheid regelt.

De Grondwet en de bijzondere wet op de hervorming van de instellingen wijzen de bevoegdheden niet toe volgens de doelstellingen die het overheidsbeleid kan nastreven, maar hoofdzakelijk volgens de instrumenten die ervoor beschikbaar zijn.

De aanmoediging van technologische innovatie in Vlaanderen is een beleidsdoelstelling, waaraan elke overheid met de haar ter beschikking staande instrumenten kan en moet bijdragen. Dat geldt zowel voor de Europese overheid, de federale overheid als de Vlaamse overheid.

Het is, in de huidige stand van de wetgeving, geen gemakkelijke zaak om de rechtsgrond te bepalen voor een decreet dat opgebouwd is rond een beleidsdoelstelling. Dat is des te meer het geval omdat het aanmoedigen van innovatie slechts sinds kort beschouwd wordt als een beleidsdoelstelling, zodat er in de bestaande wetten, en meer bepaald in de bijzondere wet op de staatshervorming, weinig of geen referenties zijn naar het begrip.

Het ontwerpdecreet is echter beperkt tot het gezichtsveld van de technologische innovatie. Men kan stellen, dat de rechtsgrond ervan hoofdzakelijk binnen de gewestelijke bevoegdheden valt. Het heeft in algemene zin betrekking op de bevoegdheden die opgesomd zijn in artikel 107quater van de grondwet en in de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen : artikel 6, §1, VI (het economisch beleid) en artikel 6bis, §1 (het wetenschappelijk onderzoek in het raam van de bevoegdheid van het Vlaams gewest met inbegrip van het onderzoek ter uitvoering van internationale of supranationale overeenkomsten).

Een moeilijkheid, die illustratief is voor de hoger vermelde problematiek, bestaat echter omtrent artikel 10, dat een basis legt voor steunverlening aan de interface-activiteiten die uitgaan van de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. De integratie van de functie 'onderzoek en ontwikkeling' in een economische beleidsmatrix voor innovatie, brengt O&O nadrukkelijk in verband met de valorisatie ervan door bedrijven. Interfacediensten worden aangemoedigd omdat hun werking ook het bedrijfsleven in het Vlaamse Gewest ten goede komt.

Maar, indien de steun aan interfacediensten als een gewestbevoegdheid zou vermeld worden,

zouden geen interface-projecten gesteund kunnen worden die uitgaan van die universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap die in het Brussels Gewest gelegen zijn. Daarom wordt uitdrukkelijk gesteld dat artikel 10 een gemeenschapsbevoegdheid regelt.

Art. 2. Dit decreet regelt de wijze waarop, de voorwaarden waaronder en de instrumenten waarmee de Vlaamse regering een beleid voor de aanmoediging van de technologische innovatie kan voeren.

Art. 3. De sluitsteen in een wettelijk kader voor het technologisch innovatiebeleid, is een adequate omschrijving van het begrip 'technologisch innovatie'. Er werd een generische definitie ontwikkeld. Ze sluit aan bij de inzichten en omschrijvingen die in de internationale literatuur geboden worden. Ze biedt ruimte aan zeer verschillende types van acties, nu al bekende types, maar ook types die in de toekomst zullen ontstaan.

Voor de toepassing van dit decreet wordt onder technologische innovatie verstaan, dat gedeelte van de activiteiten binnen economische innovatie, waarin wetenschappelijk- ; technologisch onderzoek en ontwikkeling of creatieve technologie-toepassingen een wezenlijke rol spelen, in combinatie met andere kenniselementen.

Onder economische innovatie wordt het geheel van activiteiten verstaan, waarbij bestaande en/of nieuwe kenniselementen creatief aangewend en gecombineerd worden voor de verbetering van bestaande of de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten, productieprocessen, organisatiemethoden en commercialisering, zodat toegevoegde waarde tot stand wordt gebracht of in stand wordt gehouden.

Deze definities begrenzen het begrip 'technologisch innovatie', maar zijn niet te rigide. De noden van het innovatiebeleid veranderen snel, en de speelruimte voor de overheid om nieuw soortige acties te lanceren moet dus voldoende ruim bemeten zijn. Men kan geen krachtadig beleid voeren dat 'kort op de bal' speelt, als men voor elke nieuwe actie eerst het wettelijk begrippenkader moet aanpassen. Het project 'ondersteuning van Internet-aansluitingen', is hiervan een voorbeeld. Het werd in de inleiding van deze memorie beschreven.

Een ander voorbeeld zijn de KMO-innovatieprojecten bij het IWT. Het IWT probeert met dit recente aanbod tegemoet te komen aan de vaak gehoorde klacht dat de overheidsinstrumenten te weinig oog hebben voor de specifieke situatie van kleine en middelgrote ondernemingen. De reeds vermelde RITTS-studie¹⁸ vermeldt dat de KMO-ondernemers meer begrip verwachten van het IWT. In het bijzonder stellen zij, dat het IWT te academisch tewerk gaat in de beoordeling van projecten.

Afgezien van de vraag of deze waarneming met de werkelijkheid overeenstemt, blijft de vraag of het IWT wel een keuze heeft. Het IWT moet alle ingediende projecten immers beoordelen aan de hand van het zogenaamde 'FIOV-besluit' uit 1987. De voorwaarden en regels van dat besluit zijn nog volledig opgebouwd rond het klassieke project van onderzoek en ontwikkeling. Men kan er de specifieke projecten voor KMO's moeilijk in onderbrengen. Kleine en middelgrote bedrijven beschikken meestal niet over eigen onderzoekers, laat staan een

¹⁸ De Vlaamse technologische infrastructuur vanuit de KMO-optiek bekeken. Rapportage fase 1 van het RITTS project Vlaanderen. Jan Cobbenhagen, Ben Dankbaar en Arjan Wolters, Merit, Maastricht, 1996, blz. 137 e.v..

onderzoeksafdeling. De innovaties die zij doorvoeren gaan meestal om kleine, maar wezenlijke, vernieuwingen die niet het gevolg zijn van academisch geformuleerde onderzoeksprojecten.

Anderzijds is de definitie van 'technologische innovatie' ook niet zó ruim, dat eender welke actie onder de noemer van het technologisch innovatiebeleid zou ondergebracht kunnen worden. Er is een duidelijke begrenzing ingebouwd, namelijk de voorwaarde dat wetenschappelijk-technologisch onderzoek en ontwikkeling of creatieve technologie-toepassingen een wezenlijke rol spelen.

Art. 4. Voor de toepassing van dit decreet wordt een onderscheid gemaakt tussen verschillende types van activiteiten.

Er wordt een 'nomenclatuur' ingevoerd, die de definitie verder onderverdeelt. Deze nomenclatuur brengt de verschillende aspecten van technologische innovatie met elkaar in verband, en kan dienen om op het niveau van uitvoeringsbesluiten een duidelijker stroomlijning en harmonisering te brengen van het op heden disparate overheidsoptreden.

Wellicht zal deze nomenclatuur in de loop der jaren nog bijgesteld kunnen worden op basis van de ervaringen met het beleid voor de aanmoediging van technologische innovatie. Het is echter nu al duidelijk dat de ingevoerde categorieën een zelfstandige betekenis hebben. Elk van de vier types van activiteiten heeft een eigen dynamiek, en vraagt om een ander soort en een andere intensiteit van aanmoediging door de overheid.

De gehanteerde types zijn :

1° ontwikkeling van wetenschappelijk-technologische kennis : onderzoek en haalbaarheidsstudies uitvoeren om nieuwe wetenschappelijk-technologische kennis tot stand te brengen.

Hier wordt de component 'inventie' van het innovatieproces mee afgelijnd. De klassieke verdere opsplitsing in fundamenteel onderzoek en toegepast wetenschappelijk onderzoek wordt hier niet langer gemaakt. Dit onderscheid is steeds minder houdbaar. Beide soorten onderzoek gaan op in deze nieuwe, meer synthetische, omschrijving.

Kennisontwikkeling gebeurt bijvoorbeeld :

- in de onderzoeksprojecten met economische finaliteit aan de universiteiten en hogescholen;
- in onderzoeksinstellingen zoals de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (de VITO), het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (het VIB) of het Instituut voor Micro-Elektronisch Onderzoek (IMEC);
- in bedrijven die over een eigen onderzoeksafdeling beschikken en kennis produceren;
- in collectieve centra (bijvoorbeeld in de metaal-, textiel- en bouwsector) en sommige erkende clusters zoals het Vlaams Centrum voor Kunststofverwerking.

De kennisontwikkeling kan zowel pre-competitief of collectief gebeuren, als competitief.

Competitief onderzoek is onderzoek waarvan de resultaten als het ware geprivatiseerd zijn, en voorbehouden zijn aan de contractanten.

Het pre-competitief onderzoek en collectief onderzoek wordt uitgevoerd voor een groep van bedrijven en de resultaten ervan zijn in principe in gelijke mate beschikbaar voor alle bedrijven uit de Europese Unie. Het leidt tot nieuwe informatie die, wanneer de bedrijven ze daadwerkelijk zouden aanwenden, een aantoonbare meerwaarde heeft en toelaat de competitiviteit te verhogen.

2° verspreiding van wetenschappelijk-technologische kennis : wetenschappelijk-technologische kennis voor potentiële of effectieve gebruikers beschikbaar maken.

De verspreiding van wetenschappelijk-technologische kennis omvat alle gekende vormen van technologieverbreding. Die gebeurt bijvoorbeeld door :

- de technologische adviseerdiensten en de stand-by diensten van de collectieve centra;
- sommige erkende clusters zoals CLUSTA, het Vlaams Centrum voor Kunststofverwerking en het Vlaams Electro-Innovatiecentrum;
- bestaande interfacediensten en de innovatie- en incubatiecentra aan de universiteiten;
- PRODEM, een demonstratie-, onderzoeks- en adviescentrum voor de ondersteuning van KMO's inzake milieuvriendelijke productie. Het wordt uitgebouwd door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO);
- de werking van het 'HOBU-fonds', ingeschreven onder programma 71.3 van de uitgavenbegroting, en waardoor de instellingen voor Hoger Onderwijs buiten de Universiteit bijdragen tot de verspreiding van wetenschappelijk-technologische kennis.

Deze categorie omvat niet de loutere makelaarsfunctie, waarbij aanbieders en vragers met elkaar in contact gebracht worden zonder dat de makelaar van de kennis zelf beschikt over wetenschappelijk-technologische kennis.

De verspreiding van wetenschappelijk-technologische kennis is een tot op heden ondergewaardeerde activiteit. Ze vraagt een specifieke erkenning en aanmoediging. Ook de overdracht van internationaal beschikbare kennis naar Vlaanderen is belangrijk. De Europese Commissie beveelt dit sterk aan¹⁹.

3° aanwending van wetenschappelijk-technologische kennis : wetenschappelijk-technologische kennis gebruiken om bestaande producten en diensten te verbeteren of nieuwe producten en diensten te ontwikkelen, of om het productieproces, de organisatiemethoden en de commercialisering te vernieuwen.

Onder deze activiteit valt het traditionele begrip 'prototype-ontwikkeling', maar het biedt ook ruimte aan een aantal activiteiten zoals de KMO-projecten van het IWT, of industriële productontwikkeling.

¹⁹ Europese Commissie, o.c., blz. 8.

4° ondersteuning van wetenschappelijk-technologische kennis : alle activiteiten ondersteunen die bewerken dat wetenschappelijk-technologische kennis meer en beter ontwikkeld, verspreid en aangewend wordt, en die niet onder de punten 1°, 2° of 3° gerangschikt kunnen worden.

Dit is een restcategorie. Ze omvat een brede waaier aan activiteiten die duidelijk ondersteunend werken voor technologische innovatie en voor betere uitwisseling van informatie erover. Maar op zichzelf komen ze niet neer op kennisontwikkeling, verspreiding of aanwending. Ze vormen als het ware de smeeroilie van de innovatiedynamiek.

In deze categorie horen thuis :

- eerstelijnszorg : het beluisteren en analyseren van behoeften aan informatie over één of meerdere aspecten van innovatie of aanverwante aspecten zoals verstrekking van risicokapitaal, en het zelf beantwoorden van deze vragen of het doorverwijzen naar de plaats waar deze informatie aangeboden wordt. Per definitie zullen de contactpunten voor deze eerstelijnszorg ook vragen moeten verwerken rond meer algemene economische innovatie. Hier moet voor een goede doorverwijzing gezorgd worden naar gespecialiseerde organismen. In vele landen wordt een debat gevoerd, of deze eerstelijnscontactpunten moeten uitgebouwd worden als 'one-stop shops' van de overheid.
- sensibilisering en conceptie : sensibiliseren voor - en het verlenen van bijstand bij - het concipiëren van een project voor kennisontwikkeling of kennisaanwending;
- technologische observatie en prospectief technologisch onderzoek : het op basis van publiek beschikbare informatie observeren van de innovatie-praktijk in bepaalde sectoren, regio's of landen en het actief verspreiden van de aldus verzamelde informatie bij potentieel geïnteresseerde bedrijven ("technology watch"); meer in het bijzonder het identificeren van technologieën die in de toekomst zeer relevant zullen zijn.
- dossiersamenstelling en -begeleiding : het verlenen van bijstand bij de samenstelling en behandeling van aanvraagdossier bij een overheid.
- bijstand en begeleiding bij het juridisch beschermen of het valoriseren van de resultaten van kennisontwikkeling;
- technologie-rating : het verbeteren van de financierbaarheid van projecten voor kennisontwikkeling of kennisaanwending door het verzamelen, analyseren en verschaffen van informatie over de intrinsieke kwaliteit van deze projecten aan potentiële financiers²⁰.

Sommige actoren beoefenen in het domein van technologische innovatie enkel deze activiteit. Enige actoren die ook kennis ontwikkelen en aanwenden beoefenen ze in bijkomende orde. Voorbeelden van het eerste, zijn :

²⁰ Er een samenwerkingsverband opgericht van tien instellingen uit Nederland en Vlaanderen, die actief zijn op de terreinen technologie, innovatie, management, commercie en financiering. De Stichting heeft zich tot doel gesteld om een methode te ontwikkelen die een goed inzicht geeft in het risicorendementsprofiel van innovatie-projecten en daarmee drempelverlagend werkt op het financieringsaanbod. Zie : Jaarverslag 1996, Stichting TechnologieRating, Amsterdam, 43 blz.

- de Technologische Innovatie- en Vernieuwingscel van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen (de TIV);
- INNOTEK (een organisatie die in het Europees doelstelling-2 Turnhout actief is inzake technologie- en innovatieverbreiding);
- de zogenaamde MKB-projecten waarbij in Europese doelstellingengebieden tijdelijk onderzoekers aan KMO's ter beschikking worden gesteld;
- de KMO-innovatieprojecten die hetzelfde doen buiten de Europese doelstellingengebieden.

Hoofdstuk II. De Vlaamse regering

Art. 5. De Vlaamse regering moet een beleid voeren voor de aanmoediging van de technologische innovatie.

Art. 6. §1. De Vlaamse regering doet een beroep op het IWT-Vlaanderen voor de aanmoediging van de technologische innovatie.

§2. De Vlaamse regering kan aan het IWT-Vlaanderen concrete opdrachten geven, tot al wat dienen kan voor de aanmoediging van de technologische innovatie. Ze mag daarbij een beroep doen op de financiële middelen van het IWT-Vlaanderen.

Krachtens artikel 5 van het decreet van 6 mei 1987, gewijzigd bij decreet van 21 december 1990 tot oprichting van een Fonds tot Bevordering van het Industrieel Wetenschappelijk Onderzoek in Vlaanderen (het FIOV), beschikt de Vlaamse regering over de mogelijkheid om kredieten van het FIOV in te zetten tot al wat dienen kan voor het toegepast industrieel onderzoek. De bepaling in het voorliggende decreet bestendigt deze mogelijkheid, maar verruimt ze inhoudelijk tot de technologische innovatie.

In principe zullen deze middelen aangewend worden onder toepassing van reglementaire besluiten. In drie domeinen wordt zo'n reglementair besluit voorzien (zie artikel 8 tot en met 10) :

- ontwikkeling en aanwending van wetenschappelijk-technologische kennis op initiatief van bedrijven;
- ontwikkeling, de verspreiding en/of de ondersteuning van kennis door niet-commerciële samenwerkingsverbanden tussen bedrijven, instellingen en/of organisaties;
- de interface-activiteiten die uitgaan van de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

De snelle evolutie van de noden inzake innovatiebeleid brengt echter mee dat de Vlaamse regering over de mogelijkheid moet blijven beschikken om nieuwe soorten acties te ondernemen en te ondersteunen waarvoor nog geen reglementair besluit, of geen duidelijke spelregels beschikbaar zijn.

In artikel 7, dat het beleidsplan invoert, is echter een waarborg voorzien dat in zo'n geval snel

een aangepaste reglementering wordt ontwikkeld. Paragraaf 2 van dit artikel zorgt ervoor, dat het Vlaams Parlement periodiek geïnformeerd wordt over deze acties, en uiteraard ook over de resultaten van de toepassing van de verschillende reglementaire besluiten.

Het spreekt vanzelf dat de Vlaamse regering ten allen tijde - zowel bij het geven van concrete opdrachten als bij het reglementeren van steun - rekening zal moeten houden met de kaderrichtlijnen van de Europese Commissie omtrent staatssteun, voor zover ze van toepassing zijn.

Art. 7. §1. De Vlaamse regering dient periodiek in het Vlaams Parlement een beleidsplan in voor de aanmoediging van de technologische innovatie (hierna 'het beleidsplan' te noemen).

§2. Het beleidsplan omvat :

1° een beschrijving en verantwoording van het beleid dat de Vlaamse regering gevoerd heeft en van de beleidsintenties voor de toekomst, binnen de internationale context.

De Vlaamse regering geeft aan welk beleid ze voert, en hoe dit beleid zich verhoudt tot de benadering die internationale organisaties en andere landen, deelstaten en regio's volgen. Het plan geeft een "bench-marking" van het Vlaamse innovatie-beleid ten opzichte van vergelijkbare landen en deelstaten;

2° een beschrijving en verantwoording van de budgettaire middelen die ze inzet.

Het Vlaams Parlement wordt geïnformeerd over de aanwending van de budgettaire middelen voor technologische innovatie, zowel deze bij het IWT-Vlaanderen (voor de toepassing van de verschillende reglementaire besluiten en voor concrete opdrachten van de regering), als deze vanuit andere beleidsdomeinen.

Het is belangrijk te noteren, dat er geen bijkomende budgettaire enveloppe verbonden wordt aan de loutere goedkeuring van het decreet betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie. Het beleid voor de aanmoediging van technologische innovatie moet gevoerd worden met de beschikbare middelen of met de bijkomende budgettaire middelen die het Vlaams Parlement in de jaarlijkse uitgavenbegrotingen bestemt. Het periodieke beleidsplan moet deze budgettaire ontwikkeling in kaart brengen en motiveren;

3° een beschrijving en analyse van de instrumenten en/of financieringsmechanismen die ze inzet.

De betekenis van deze bepaling werd hoger reeds toegelicht.

§3. In het beleidsplan moet de Vlaamse regering tegelijk een horizontale en een objectieve beschrijving van het beleid brengen.

Het beleidsplan heeft in de eerste plaats betrekking op het beleid, de budgettaire middelen en de instrumenten en/of financieringsmechanismen die in hoofdzaak gericht zijn op de aanmoediging van de technologische innovatie. Deze instrumenten en middelen zijn niet noodzakelijk onder de bevoegdheid van één Vlaamse minister geconcentreerd.

Bovendien heeft het beleid dat in andere beleidsdomeinen en met een andere finaliteit gevoerd word soms - gewild of ongewild - een belangrijke weerslag en afgeleide effecten op de technologische innovatie. Het gaat bijvoorbeeld over acties in het domein van economie of onderwijs. De Vlaamse regering moet deze effecten objectiveren : ze moet nagaan of ze aanwezig zijn, en de Vlaamse regering moet deze effecten in kaart brengen en vermelden in het beleidsplan.

Dat het hier om een ingewikkelde opdracht gaat, blijkt uit het onderstaande overzicht dat een momentopname biedt van de huidige instrumenten voor de aanmoediging van technologische innovatie.

Tentatief overzicht van het instrumentarium voor het voeren van een beleid inzake technologische innovatie

---

Instrumenten en/of financieringsmechanismen die in hoofdzaak gericht zijn op de aanmoediging van de technologische innovatie

– *Het I.W.T.*

Het I.W.T. ondersteunt de wetenschappelijk-technologische aspecten van innovatie, zoals bepaald in het decreet van 23 januari 1991 betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de Industrie.

– *Het Fonds tot Bevordering van het Industrieel Onderzoek in Vlaanderen. (het FIOV) ondersteunt de wetenschappelijk-technologische aspecten van innovatie, zoals bepaald in het decreet van 6 mei 1987.*

– *De Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (V.I.T.O.)*

De VITO ondersteunt de wetenschappelijk-technologische aspecten van innovatie, zoals bepaald in het decreet van 23 januari 1991 betreffende de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, gewijzigd bij decreet van 25 juni 1992.

– *Het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (V.I.B.)*

– *Het Interuniversitair Micro-Electronisch Centrum (I.M.E.C.)*

– *De collectieve of gelijkgestelde onderzoekscentra en de economische netwerken erkend door de Vlaamse regering*

De collectieve onderzoekscentra zijn de centra die opgericht en erkend zijn bij toepassing van de Besluitwet van 30 januari 1947 tot vaststelling van het statuut van oprichting en werking van de centra belast met de bevordering en de coördinatie van de technische vooruitgang van de verschillende takken van 's lands bedrijfsleven door het wetenschappelijk onderzoek.

De gelijkgestelde centra zijn de centra die niet volgens de besluitwet van 30 januari 1947 zijn opgericht, maar die een volledig gelijklopende structuur

en werking hebben, en die inzake subsidiëring door de federale en de gewestelijke overheden behandeld worden zoals de collectieve centra die wel volgens de wet van 1947 zijn opgericht..

Instrumenten en/of financieringsmechanismen die niet in hoofdzaak gericht zijn op de aanmoediging van de technologische innovatie, maar die wel een belangrijke weerslag en afgeleide effecten kunnen hebben op de technologische innovatie

- *Het Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie (F.E.E.R.R.)*
  - F.E.E.R.R. Grote en middelgrote ondernemingen*
  - F.E.E.R.R. Kleine ondernemingen*
- *De Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen (G.O.M. 's), inzonderheid wat betreft de technologie-agenten en de vzw Technologische Innovatie- en Vernieuwingscel.*
- *De instrumenten van de overheid voor de verschaffing van risico-kapitaal : de Participatiemaatschappij voor Vlaanderen (P.M.V.); Gimvindus en de Vlaamse Milieuholding; het decreet van 15 april 1997 tot regeling van de toekenning van een waarborg als verliesgarantie voor het verstrekken van risico-kapitaal.*
- *Het decreet van 15 december 1993 tot bevordering van de economische expansie in het Vlaamse Gewest en zijn uitvoeringsbesluiten, luik immateriële investeringen.*
- *De wet van 30 december 1970 betreffende de economische expansie en zijn uitvoeringsbesluiten, luik immateriële investeringen.*
- *De wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering en zijn uitvoeringsbesluiten*
- *De universitaire instellingen, zoals geregeld in het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap en het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en hogescholen met andere rechtspersonen.*
- *Besluit van de Vlaamse regering tot regeling van de toekenningsvoorwaarden, de subsidiepercentages en het beheer van de bedrijventerreinen en -gebouwen, inzonderheid het luik incubatie- en innovatiecentra, spin off centra en wetenschapsparken.*
- *Het decreet van 31 maart 1993 betreffende een financiële tegemotekoming door het Vlaamse Gewest ten behoeve van kleine ondernemingen die een beroep doen op erkende externe bedrijfsadviseurs. en zijn uitvoeringsbesluiten.*

§4. Het beleidsplan moet in het bijzonder, gelet op de evoluerende behoeften van het innovatiebeleid, voorstellen bevatten voor de aanpassing, de coördinatie en de integratie van de

bestaande en tot de totstandkoming van nieuwe instrumenten en/of financieringsmechanismen die in hoofdzaak gericht zijn op de aanmoediging van de technologische innovatie of die er een belangrijke weerslag op hebben.

De analyse van de ervaringen met de het gebruik van de hoger beschreven instrumenten die al dan niet uitdrukkelijk voor de technologische innovatie worden ingezet, zal immers bruikbare voorstellen opleveren om instrumenten aan te passen, te integreren, ofwel om ze beter gecoördineerd in te zetten.

Een voorbeeld hiervan is de bestudering van de haalbaarheid van technologische innovatieprojecten voor KMO's. Een KMO kan hierbij gesteund worden ofwel door het IWT-Vlaanderen, dat een specifieke formule aanbiedt voor haalbaarheidsstudies, ofwel door de Administratie Economie, die extern bedrijfsadvies betoelaagt. Eénzelfde activiteit kan dus, naargelang de keuze van de KMO, gesteund worden door twee systemen die volledig los van elkaar staan, die ressorteren onder een andere administratie en minister, en die qua tarieven en voorwaarden sterk verschillen. Indien uit de opgedane ervaringen geen problemen rijzen, hoeven de instrumenten niet gewijzigd te worden. In het andere geval, moet er een mouw aan gepast worden.

Een ander voorbeeld is de ondersteuning van immateriële investeringen. Bedrijven kunnen de ontwikkeling en/of aankoop van intellectuele rechten boekhoudkundig activeren en een aanvraag indienen voor expansiesteun (administratie Economie, FEERR). Ze kunnen voor hetzelfde project, maar uiteraard niet gelijktijdig, ook bij het IWT terecht. Met die complicatie dat het IWT geen financiële steun geeft voor aankoop van intellectuele rechten.

§5. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid brengen over het beleidsplan genoemd in §1 een advies uit. Deze adviezen worden toegevoegd aan het beleidsplan vóór het in het Vlaams Parlement wordt neergelegd.

§6. Een besluit van de Vlaamse regering regelt de nadere voorwaarden voor de opstelling en de indiening van het beleidsplan genoemd in §1.

Art. 8. De Vlaamse regering wordt ertoe gemachtigd een reglementair besluit uit te vaardigen over de financiële steun aan projecten voor ontwikkeling en aanwending van wetenschappelijk-technologische kennis, zoals omschreven in artikel 4, 1° en 3°, die tot stand komen op initiatief van bedrijven.

Dit reglementair besluit zal de voorwaarden voor de verlening van de financiële steun bepalen, in het bijzonder de criteria en de procedure voor de beoordeling van de steunaanvragen.

Dit besluit zal het huidig 'FIOV-besluit' vervangen en actualiseren. Met 'FIOV-besluit' wordt het Besluit van de Vlaamse regering tot regeling van de bevordering van het industrieel wetenschappelijk-technologisch onderzoek in Vlaanderen van 23 oktober 1991 bedoeld.

Art. 9. De Vlaamse regering wordt ertoe gemachtigd een reglementair besluit uit te vaardigen over de financiële steun aan projecten voor de ontwikkeling van wetenschappelijk-technologische kennis, zoals omschreven in artikel 4, 1°, de verspreiding van ervan, zoals omschreven in artikel 4, 2°, en/of de ondersteuning ervan, zoals omschreven in artikel 4, 4°, die uitgaan van niet-commerciële samenwerkingsverbanden tussen bedrijven, instellingen en/of

organisaties.

Dit reglementair besluit zal de voorwaarden voor de verlening van de financiële steun bepalen, in het bijzonder de criteria en de procedure voor de beoordeling van de steunaanvragen.

Op dit ogenblik wordt deze steun zonder gedetailleerde rechtsbasis verleend. Dit is onder meer het geval voor de steun aan het collectief onderzoek en de technologische dienstverlening van de collectieve centra, of ook voor de steun aan de economische netwerken die door de Vlaamse regering erkend zijn en de steun aan sommige subregionale initiatieven. Deze steun wordt verleend op grond van het FIOV-decreet en het FIOV-besluit, die echter weinig rekening houden met collectief of subregionaal opgezette projecten (zoals hoger toegelicht).

Het reglementair besluit bij dit artikel zal de steunverlening meer stroomlijnen en gelijkvormig maken, doordat ze meer in verhouding zal staan tot het type van activiteit dat ondersteund wordt, en niet zozeer de identiteit van de instelling of organisatie die de steun ontvangt.

De aanwending van kennis, zoals bedoeld in artikel 4, 3°, valt niet onder dit reglementair besluit, omdat de werking van niet-commerciële samenwerkingsverbanden per definitie niet gericht kan zijn op de ontwikkeling van producten of diensten die onmiddellijk en pasklaar voor aanwending in een bedrijf bestemd zijn. Mocht zo'n samenwerkingsverband toch dergelijke competitieve projecten aannemen, dan zullen deze behandeld worden volgens het reglementair besluit bedoeld in artikel 8.

Art. 10. De Vlaamse regering wordt ertoe gemachtigd een reglementair besluit uit te vaardigen over de financiële steun aan de interface-activiteiten die uitgaan van de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Met "interface-activiteiten" wordt voor de toepassing van dit decreet bedoeld : de bevordering van de samenwerking tussen de universiteit en het bedrijfsleven, de economische valorisatie van het door de universiteit uitgevoerde onderzoek en/of de oprichting van spin-offbedrijven.

Dit reglementair besluit zal de voorwaarden voor de verlening van de financiële steun bepalen, in het bijzonder de criteria en de procedure voor de beoordeling van de steunaanvragen.

Dit artikel legt de basis voor steunverlening door het IWT-Vlaanderen aan de interface-activiteiten die uitgaan van de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Eén van deze activiteiten worden nu op ad hoc basis betoelaagd, terwijl andere universiteiten helemaal geen werking terzake ontplooiën of dit juist wel doen, maar volledig met eigen middelen.

Hoofdstuk III. Wijzigings- en opheffingsbepalingen

Afdeling 1. Het IWT-Vlaanderen

De wijzigingen met betrekking tot het IWT leiden tot een grondige herschikking van de huidige bepalingen omtrent deze instelling. Daarom wordt in bijlage bij deze memorie van toelichting een voorbeeld van coördinatie van het huidig IWT-decreet geboden. Deze coördinatie heeft geen officiële waarde, en is alleen bedoeld om lectuur van de memorie te vergemakkelijken.

De belangrijkste wijzigingen aan het decreet van 23 januari 1991 zijn :

– het onderscheid tussen een wetenschappelijk-technologische en een dienstverlenende opdracht, en het onderscheid tussen de autonome functie, de adviesfunctie en de uitvoerende functie (art. 3, §2 en 3 - de organisatie van Afdeling I en II) worden opgeheven.

Het onderscheid tussen een wetenschappelijk-technologische opdracht en een dienstverlenende opdracht was relevant in 1991, toen nog van een lineair innovatiemodel werd uitgegaan. Het aanmoedigen van onderzoek en ontwikkeling stond centraal, en de dienstverlening aan bedrijven en KMO's was daarbij accessoir. Hierboven werd uitvoerig aangetoond dat dit model niet meer valabel is. Alle aspecten van technologische innovatie moeten door het IWT-Vlaanderen behartigd worden. Bovendien, gelet op het principe van de subsidiariteit, heeft het geheel van de instelling een dienstverlenende opdracht aan het bedrijfsleven en de technologische innovatie.

Het onderscheid tussen de autonome functie, de adviesfunctie en de uitvoerende functie moest in 1991 nadrukkelijk gemaakt worden, als gevolg van de optie om het FIOV te behouden. Dit onderscheid was nodig om de ingewikkelde driehoeksverhouding te regelen tussen de Vlaamse regering, het IWT en het FIOV. De Vlaamse regering lanceerde technologische impulsprogramma's en keurde individuele projecten goed op het FIOV. Maar de advisering van deze beslissingen gebeurde door het IWT. Doordat het FIOV nu geïntegreerd wordt in het IWT-Vlaanderen, wordt de adviesfunctie over projectdossiers automatisch omgezet in een beslissingsfunctie en valt de toegevoegde waarde van dit onderscheid weg.

De Vlaamse regering behoudt echter de mogelijkheid om aan het IWT-Vlaanderen algemene richtlijnen te geven. Ze kan opdracht geven rond bepaalde thema's programma's op te zetten en projecten uit te voeren. De Vlaamse regering kan de financiële omvang van deze programma's en acties bepalen, ze kan inhoudelijke voorwaarden en oriëntaties opdragen aan het IWT-Vlaanderen, en ze kan een betrokkenheid voorzien van haar diensten. De beheersovereenkomst zal dit nader bepalen.

– de verplichting om de doelstellingen te realiseren overeenkomstig de richtlijnen van de Vlaamse regering met betrekking tot de wetenschappelijke en economische programmatie (art. 3§4).

Deze richtlijnen kunnen in de beheersovereenkomst en de concrete opdrachten worden ingebouwd

– de uitvoerige omschrijving van de autonome functie, de adviserende functie en de uitvoerende functie (artikel 4, 5 en 6).

Volgens de nieuwe bepalingen beslist het IWT-Vlaanderen over alle aangelegenheden, nu reeds bekende en toekomstige, binnen de bepalingen van het decreet en de beheersovereenkomst.

Financiële steun kan enkel worden toegekend op basis van besluiten en beslissingen van de Vlaamse regering die de voorwaarden en modaliteiten voor de steunverlening omschrijven en die de begrotingsmiddelen voor deze financiële steun vastleggen, in overeenstemming met de begrotingskredieten beslist door het Vlaams Parlement.

Het IWT-Vlaanderen mag niet willekeurig omspringen met financiële steun. Ze moet

duidelijke, vooraf bepaalde spelregels volgen, die rechtszekerheid en een gelijke behandeling waarborgen.

Deze bepaling wordt in de meest algemene zin gesteld. Zo valt de noodzaak weg om alle concrete soorten financiële steun op te sommen waarop deze bepaling slaat. Ze heeft bijvoorbeeld betrekking op de onderzoeksprojecten, prototype-projecten, de onderzoeksmandaten, de steun aan samenwerkingsverbanden, enz. .

- het adviesrecht over de voorontwerpen tot wijziging van het IWT-decreet (art.5,§1).

De centrale adviesorganen inzake sociaal-economische materies zijn de SERV en de VRWB. De onderzoekswereld en de sociale partners kunnen hun mening over wijzigingen van het IWT-decreet langs die twee kanalen bij de overheid brengen. Het is niet gezond om daarnaast de functie van de raad van bestuur van het IWT te handhaven als een oneigenlijke adviesraad.

- de bepaling dat de raad van bestuur niet over projecten kan beslissen dan na het horen van een college van deskundigen (art. 10 §§ 3 en 4).

Het lijkt meer aangewezen om de wijze van voorbereiding van concrete dossiers nader te regelen in de reglementaire besluiten waarvan sprake in artikel 8 tot en met 10, en/of door de raad van bestuur van de instelling te laten beslissen. De activiteiten van het IWT-Vlaanderen zullen trouwens dermate verruimd worden, van de huidige behandeling van onderzoeksprojecten naar geheel nieuwe types van dienstverlening, dat de formule van colleges van deskundigen niet meer overal toepasbaar is.

- de instelling van twee opdrachthouders en hun aanwijzing door de Vlaamse regering (artikels 16 en 17).

Het lijkt meer aangewezen dat de interne werkorganisatie en het personeelsdiagram geregeld worden door de raad van bestuur en de leiding van het IWT-Vlaanderen. Indien de raad van bestuur van de instelling niet langer een functie van opdrachthouder wenst aan te houden op het ogenblik dat de wijzigingen aan het decreet in werking zijn getreden, dan zal hij ten aanzien van de personen die op dat moment de functie uitoefenen een oplossing moeten aanbieden die verzoenbaar is met de goede werking van de instelling.

Art. 11. In artikel 2 van het decreet van 23 januari 1991 betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie wordt §1 vervangen door wat volgt : ‘§1. Bij de Vlaamse regering wordt een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid opgericht, “Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen” te noemen, afgekort IWT-Vlaanderen.’

De naam en de roepnaam van het IWT worden veranderd. Deze naamsverandering geeft de essentiële verandering weer in het onderzoeksbeleid en in de opdracht van het IWT : onderzoek en ontwikkeling blijven noodzakelijk, maar ze zijn niet langer een voldoende voorwaarde voor succesvolle technologische innovatie.

Art. 12. Artikel 3 van het hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt : ‘**Art. 3.** IWT-Vlaanderen heeft tot doel de technologische innovatie in het Vlaamse Gewest aan te moedigen.

Technologische innovatie wordt voor de toepassing van dit decreet omschreven zoals in artikel 3 van het decreet van ... betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie'

Uit deze bepaling blijkt het nut van een generieke basistypologie voor het innovatiebeleid. Ze kan dienen om de terminologie in andere decreten - nieuwe en bestaande - uit te lijnen.

Art. 13. In hetzelfde decreet worden Afdeling I en II, bestaande uit artikel 4 tot en met 7, vervangen door wat volgt :
'Hoofdstuk IIbis. Opdrachten

Art. 4. Het IWT-Vlaanderen heeft als algemene opdrachten :
1° bijdragen tot de voorbereiding en de uitvoering van het beleid van de Vlaamse regering voor de aanmoediging van de technologische innovatie;
2° de technologische innovatie op het terrein aanmoedigen.

Bij het tweede lid, dat in artikel 6 zijn verlengde vindt, moet opgemerkt worden dat het IWT-Vlaanderen, wanneer het de technologische innovatie op het terrein aanmoedigt, eveneens een vorm van bijstand biedt aan de Vlaamse regering in het voeren van haar beleid. Weze het, dat deze bijstand meer onrechtstreeks is : door de bedrijfswereld te helpen, helpt ze de beleidsdoelstellingen te bereiken die de Vlaamse regering vooropstelt. Het IWT-Vlaanderen is immers een openbare instelling, en de decreetgever geeft haar namens de gemeenschap als doelstelling mee, de technologische innovatie aan te moedigen. Daartoe beschikt ze over begrotingsdotaties, en moet ze rekening houden met de beleidsvisie van de Vlaamse regering die uitgedrukt is in de beheersovereenkomst.

De beheersovereenkomst heeft daarom op het geheel van de werking van de instelling betrekking, dus zowel op het eerste als het tweede lid.

Om de draagwijdte van artikel 4, 5 en 6 goed te begrijpen, moet men rekening houden met het feit dat de Vlaamse regering momenteel, krachtens de bepalingen van het decreet van 6 mei 1987, gewijzigd bij decreet van 21 december 1990, op het Fonds tot Bevordering van het Industrieel Wetenschappelijk Onderzoek in Vlaanderen een beroep kan doen in de meest ruime zin. De Vlaamse regering mag op het Fonds beroep doen voor het uitvoeren van studies en het uitoefenen van elke opdracht, als die dienstig is ter bevordering van het toegepast industrieel onderzoek. Anderzijds treedt het IWT-Vlaanderen momenteel nog op in zijn autonome functie.

De feitelijke activiteiten binnen het Fonds (het FIOV) zijn tot op heden van drieërlei aard :

- ten eerste worden er vanuit het Fonds een aantal grootschalige programma's opgezet, met een zeker recurrent karakter : zoals de toelagen aan de collectieve centra, aan internationale programma's zoals Eureka/Jessi/Medea of aan programma's zoals dat voor materiaalonderzoek, leefmilieuonderzoek, energietechnologie of biotechnologie. Deze programma's worden opgestart omdat de Vlaamse regering hun thematiek belangrijk vindt, en de activiteiten van bedrijven en onderzoekscentra wil bundelen en uitlokken, eerder dan af te wachten tot de bedrijven met een project spontaan haar het IWT-Vlaanderen stappen;
- ten tweede kan de Vlaamse regering vanuit het Fonds een aantal projecten van een zekere

omvang opzetten, die een nieuwigheidswaarde hebben in het arsenaal met steuninstrumenten voor technologische innovatie. De vrij ruime formulering van het FIOV-decreet ('al wat dienstig is voor ...'), laat toe dat er eerst enkele jaren experimenteel gewerkt wordt, zonder vastomlijnd kader. In geval de ervaring positief is, kan dit instrument een meer recurrente basis aannemen. De lancering van het model 'clusternetwerken' is hiervan een voorbeeld;

- ten derde kunnen op het Fonds kleinere activiteiten worden aangerekend die kaderen in de opdracht van het Fonds en die als het ware de 'logistiek' van het beleid uitmaken, zoals bijv. vormingspublicaties, studiedagen of congressen.

Door de opheffing van het Fonds, en de overdracht van de rechten en plichten ervan naar het IWT-Vlaanderen, moet de Vlaamse regering op ander instrument beroep kunnen doen om deze opdrachten te blijven implementeren, vooral de eerste en de tweede opdracht.

Het eerste type van feitelijke activiteiten binnen het FIOV, de grootschalige, recurrente programma's, kunnen door het IWT-Vlaanderen worden overgenomen. Het is denkbaar dat het IWT-Vlaanderen zelf ook zo'n programma's lanceert. Belangrijk is, dat de Vlaamse regering aan het IWT-Vlaanderen opdracht kan geven om rond bepaalde thema's dergelijke programma's op te zetten, en dat de Vlaamse regering de krachtlijnen van het programma, de financiële omvang, de steunmodaliteiten, de beoordelingscriteria, enz. mee moet kunnen blijven bepalen. Daartoe beschikt ze over twee mogelijke kanalen :

- het IWT-Vlaanderen kan alleen financiële steun toekennen met in achtname van de besluiten en beslissingen van de Vlaamse regering;
- de beheersovereenkomst, waarin nadere afspraken worden gemaakt over de wijze waarop dergelijke programma's zullen worden voorbereid, meegedeeld, opgevolgd en uitgevoerd.

Het is belangrijk dat de inhoudelijke en financiële 'injunctie' van dergelijke programma's vlot ingepast wordt in de financiële planning van het IWT-Vlaanderen, onder meer met betrekking tot de omvang van de dotaties en het tijdstip van beslissing.

Ook het tweede type feitelijke activiteiten van het FIOV moet in de nieuwe omgeving mogelijk blijven. Vanzelfsprekend zal de Vlaamse regering blijvend over de mogelijkheid beschikken om een aantal projecten van een zekere omvang op te zetten met een nieuwigheidswaarde in het arsenaal met steuninstrumenten voor technologische innovatie. Deze kunnen in de beheersovereenkomst beperkt worden tot een bepaald percentage van de totale dotaties aan het IWT-Vlaanderen. Ze worden vrijelijk beslist door de Vlaamse regering, en rechtstreeks uitgevoerd door het IWT-Vlaanderen.

Art. 5. Het IWT-Vlaanderen voert de concrete opdrachten uit van de Vlaamse regering die passen binnen de in artikel 4 genoemde algemene opdracht. Het wendt hiertoe zijn financiële middelen aan.

Deze concrete opdrachten zullen inhoudelijk overeenstemmen met het tweede en derde soort feitelijke FIOV-activiteiten, zoals die in de toelichting bij het artikel 4 werd beschreven.

Wanneer ze een optreden van het IWT-Vlaanderen op het terrein impliceren, zal het IWT-Vlaanderen uiteraard hetzelfde areaal aan activiteiten kunnen in werking zetten, zoals in

artikel 6, 1° tot en 5° beschreven worden.

Ditzelfde areaal staat - overigens - ter beschikking voor de feitelijke FIOV-activiteiten van het eerste soort zoals die in de toelichting bij het artikel 4 werd beschreven.

Art. 6. Het IWT-Vlaanderen kan de technologische innovatie op het terrein aanmoedigen door één of meer van volgende activiteiten te ontwikkelen :

- 1° financiële steun verlenen aan de technologische innovatie;
- 2° informatie verspreiden en advies, begeleiding, gespecialiseerde dienstverlening en/of expertise aanbieden;
- 3° netwerkvorming en samenwerking tussen bedrijven, instellingen en organisaties in de hand werken;
- 4° de deelname bevorderen van bedrijven, instellingen en/of organisaties aan internationale programma's, gericht op de technologische innovatie;
- 5° het optreden coördineren van bedrijven, instellingen en organisaties die middelen ten laste van de Vlaamse begroting voor de technologische innovatie ontvangen.

Uiteraard is het de bedoeling dat het IWT-Vlaanderen eigen concrete initiatieven ontwikkelt. Binnen haar doelstelling, haar basisopdracht en de bepalingen van de beheersovereenkomst moet ze haar verantwoordelijkheid opnemen. Dat is juist de reden waarom de instelling behept wordt met een hoge graad van autonomie en een eigen raad van bestuur. De keerzijde van autonomie is verantwoordelijkheid / verantwoording, en de termen daarvan worden in de beheersovereenkomst bepaald.

Bepaalde activiteiten en programma's die volgens dit artikel aangeboden worden, kunnen echter ook voortvloeien uit de beheersovereenkomst en op vraag van de Vlaamse regering uitgevoerd worden.

Tussen 3° en 5° is er wel degelijk een onderscheid. Door het principe van de subsidiariteit is het IWT-Vlaanderen op het terrein van de technologische innovatie een actor naast andere. De bijdrage van het IWT-Vlaanderen aan de technologische innovatie is kwalitatief en principieel niet bovengeschiedt aan de bijdrage van de ondernemer en de intermediair. De instelling kan daarom de samenwerking binnen dit netwerk alleen maar aanmoedigen, niet afdwingen. Dat wordt in punt 3° gesteld.

Deze verhouding krijgt echter een totaal ander karakter wanneer bedrijven en intermediairen langsheen het IWT-Vlaanderen financiële steun van de overheid ontvangen. In dit geval draagt de instelling tegenover de Vlaamse regering en de gemeenschap in het algemeen, de verantwoordelijkheid voor de efficiënte en verantwoorde aanwending van openbare middelen. Deze verantwoordelijkheid geeft het IWT-Vlaanderen een recht om coördinerend op te treden ten aanzien van de ontvangers van steun. Uiteraard blijft de opdracht van het IWT-Vlaanderen ook in dit geval er één van 'aanmoediging in subsidiariteit'.

Het Eerste Actieplan voor innovatie in Europa stelt hierover²¹ : "de ondernemingen, en vooral het midden- en kleinbedrijf, vinden vaak hun weg niet terug in de overvloed aan ondersteunende diensten die zich op lokaal, regionaal, nationaal en communautair niveau hebben vermenigvuldigd. De inspanningen met het oog op de rationalisering van de structuren,

²¹ Europese Commissie. o.c., blz. 6.

en de coördinatie van de initiatieven moeten worden versterkt om de toegevoegde waarde en de doeltreffendheid ervan te maximaliseren.”

Art. 7. Het IWT-Vlaanderen oefent de in artikel 4 tot en met 6 genoemde opdrachten uit overeenkomstig de besluiten en beslissingen van de Vlaamse regering, en krachtens de bepalingen van een beheersovereenkomst met de Vlaamse regering, bepaald in artikel 7ter van dit decreet.

Art. 7bis. §1. Het IWT-Vlaanderen mag geen financiële steun verlenen aan de technologische innovatie tenzij op basis van reglementaire besluiten of beslissingen van de Vlaamse regering, die de voorwaarden voor de steunverlening omschrijven.

§2. De aanvrager van financiële steun die geen voldoening heeft gekregen, kan, op de wijze bepaald door de Vlaamse regering, bij het IWT-Vlaanderen een met redenen omkleed verzoek tot herziening van de beslissing indienen.

Art. 14. In hetzelfde decreet wordt een Hoofdstuk IIter ingevoegd, dat luidt als volgt :

‘Hoofdstuk IIter. Beheersovereenkomst

Art. 7ter. §1. Het Vlaams Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, sluit met het IWT-Vlaanderen een beheersovereenkomst. De Vlaamse regering legt het ontwerp van beheersovereenkomst voor aan het Vlaams Parlement.

§2. De beheersovereenkomst wordt afgesloten voor de periode van het beleidsplan, zoals vermeld in artikel 7 van het decreet van ... betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie. Ze wordt van rechtswege verlengd wanneer bij het verstrijken van de termijn van de geldende beheersovereenkomst geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden.

§3. De beheersovereenkomst bepaalt in het bijzonder :

1° de kwantitatieve en kwalitatieve resultaten die het IWT-Vlaanderen moet bereiken door op het terrein de technologische innovatie aan te moedigen.

Het spreekt vanzelf dat de resultaten die de Vlaamse regering vooropzet, zullen aansluiten bij de doelstellingen die zij in het beleidsplan ontwikkelt.

2° de wijze waarop de Vlaamse regering en haar diensten met het IWT-Vlaanderen zullen samenwerken, met inbegrip van de wijze waarop de concrete opdrachten genoemd in artikel 5 worden voorbereid, meegedeeld, uitgevoerd en opgevolgd;

3° de omvang en de berekeningswijze van de dotaties aan het IWT-Vlaanderen genoemd in artikel 21.’

Art. 15. In hetzelfde decreet wordt Hoofdstuk III, bestaande uit artikel 8 tot en met 20, met uitzondering van artikel 11, vervangen. Het IWT-Vlaanderen krijgt de mogelijkheid om meer autonoom, maar verantwoordelijk tegenover de Vlaamse regering, te handelen. De raad van bestuur draagt de basisverantwoordelijkheid.

In dit model kunnen heel wat bijzondere bepalingen met betrekking tot de interne organisatie en werking van het IWT-Vlaanderen wegvallen. Interne organisatie en werking behoren nu aan de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur en de leiding.

‘Hoofdstuk III. Bestuur en werking

Afdeling 1. De raad van bestuur

Onderafdeling A. Bevoegdheden

Art. 8. Het IWT-Vlaanderen wordt bestuurd door een raad van bestuur.

Art. 9. §1. De raad van bestuur bepaalt het beleid van IWT-Vlaanderen, onverminderd artikel 7 en 7bis.

§2. De raad van bestuur sluit de beheersovereenkomst af, genoemd in artikel 7ter.

§3. De raad van bestuur stelt de jaarlijkse begroting van IWT-Vlaanderen vast.

Art. 10. De raad van bestuur kan bevoegdheden delegeren naar de voorzitter van het directiecomité en/of de directeur-generaal.

Art. 11. §1. De raad van bestuur neemt een reglement van orde aan.

§2. Het reglement van orde bevat minstens :

- 1° een regeling van de werkzaamheden van de raad van bestuur;
- 2° een bepaling van alle delegaties die de raad van bestuur verleent.

§3. De Vlaamse regering bekrachtigt het reglement van orde.

Onderafdeling B. Samenstelling

Art. 12. §1. De raad van bestuur bestaat uit hoogstens dertien stemgerechtigde leden en de ambtshalve leden.

Uiteraard zal de geslachtelijke samenstelling van de raad van bestuur moeten overeenstemmen met de decretale bepalingen dienaangaande. Er wordt verwezen naar het aangekondigde ontwerp van decreet, volgens hetwelk hoogstens 2/3 van de leden van een raad van bestuur van een instelling van openbaar nut van hetzelfde geslacht zouden mogen zijn.

§2. Elk van de leden van de raad van bestuur moet vertrouwd zijn met de technologische innovatie

§3. Het lidmaatschap van de raad van bestuur is onverenigbaar met dat van de Kamer van Volksvertegenwoordigers of de Senaat, de federale regering, het Vlaams Parlement, de Vlaamse regering, de Raad van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, een bestendige deputatie, de rechtelijke macht of van het Europees Parlement en met de functie van gewestelijk staatssecretaris in de Brusselse Hoofdstedelijke regering.

Art. 13. §1. De stemgerechtigde leden van de raad van bestuur worden benoemd door de Vlaamse Regering.

§2. De stemgerechtigde leden van de raad van bestuur mogen, met uitzondering van de voorzitter van het directiecomité, niet tegelijkertijd personeelslid van IWT-Vlaanderen zijn.

§3. Vier stemgerechtigde leden worden benoemd uit een dubbeltal voorgedragen door de organisaties vertegenwoordigd in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, waarvan twee leden de representatieve organisaties van de werkgevers, de middenstand en de landbouw vertegenwoordigen, en twee leden de representatieve organisaties van de werknemers.

Vier stemgerechtigde leden worden benoemd uit een dubbeltal voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

De Vlaamse regering duidt ten hoogste vijf leden aan, waaronder de voorzitter van het directiecomité.

§4. Het mandaat van de stemgerechtigde leden van de raad van bestuur duurt hoogstens zes jaar en is hernieuwbaar. Ingeval het mandaat van een stemgerechtigd lid voortijdig beëindigd wordt, voltooit de opvolger het mandaat van zijn voorganger.

§5. De Vlaamse regering benoemt onder de stemgerechtigde leden, met uitzondering van de voorzitter van het directiecomité, de voorzitter van de raad van bestuur. In geval van staking van stemmen in de raad van bestuur is zijn stem doorslaggevend.

Er zijn twee redenen om het voorzitterschap van de raad van bestuur aan een persoon, extern aan de instelling, toe te vertrouwen :

- In het huidig bestuursmodel moet de voorzitter-directielid eerst een inleiding geven bij de dossiers waaraan hij als directie-lid intensief heeft meegewerkt en waarin hij dus per definitie een geëngageerde mening heeft, om vervolgens als voorzitter de debatten over deze dossiers te leiden op een afstandelijke en serene wijze. De twee noodzakelijke gewenste attitudes zijn, objectief gezien, tegengesteld en moeilijk verenigbaar;
- In het voorgestelde bestuursmodel kan de voorzitter van de raad van bestuur een katalyserende rol spelen ten aanzien van de collegiale tweehoofdige leiding.

Art. 14. §1. De ambtshalve leden van de raad van bestuur zijn :

- 1° de directeur-generaal;
- 2° een ambtenaar van de administratie Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse Gemeenschap.

§2. De ambtshalve leden hebben geen stemrecht. Zij wonen de vergaderingen van de raad van bestuur bij met raadgevende stem

Afdeling 2. De leiding

Art. 15. §1. Het IWT-Vlaanderen wordt collegiaal geleid door de voorzitter van het directiecomité en de directeur-generaal. 'Collegiaal' betekent in dit verband : door een college,

in tegenstelling tot door één enkel persoon. Een college betekent in dit verband : 'een groep van personen met dezelfde opdracht, die daartoe als zodanig een lichaam vormen.'

§2. De raad van bestuur bepaalt de nadere onderlinge taakverdeling tussen de voorzitter van het directiecomité en de directeur-generaal, die gehouden en gerechtigd zijn hiertoe een voorstel te formuleren.

Art. 16. §1. De voorzitter van het directiecomité en de directeur-generaal worden benoemd door de Vlaamse regering.

§2. Hun mandaat duurt ten hoogste zes jaar, en is hernieuwbaar. Hun mandaat is een voltijdse opdracht. Hun rechten en plichten worden bedongen in een overeenkomst met de Vlaamse regering.

Art. 17. §1. Bij het IWT-Vlaanderen wordt een directiecomité ingesteld. Het directiecomité bereidt de bijeenkomsten van de raad van bestuur voor, en ziet toe op de uitvoering van diens beslissingen.

§2. Het directiecomité bestaat uit ten hoogste vijf leden, waaronder de voorzitter van het directiecomité en de directeur-generaal. Elk lid heeft één stem. Bij staking van stemmen beslist de raad van bestuur.

Afdeling 3. Personeel

Art. 18. De Vlaamse regering bepaalt het administratief en geldelijk statuut van het statutair personeel en stelt de personeelsformatie van het IWT-Vlaanderen vast.

Art. 19. Het IWT-Vlaanderen kan contractuele personeelsleden in dienst nemen, onder de bij wet bepaalde voorwaarden.

In dit verband wordt onder meer gewezen op de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 26 september 1994 tot bepaling van de algemene principes van het administratief en geldelijk statuut van de rijksambtenaren, die immers ook van rechtswege van toepassing zijn op de personeelsleden van de instellingen die afhangen van de gemeenschappen en de gewesten.

Art. 16. Artikel 11 en artikel 20 van hetzelfde decreet worden opgeheven.

Art 17. In artikel 21, §1 van hetzelfde decreet wordt het eerste lid vervangen door wat volgt :
'1°. de dotaties van het Vlaamse Gewest.'

Art 18. In artikel 21, §1 van hetzelfde decreet wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 19. In Hoofdstuk IV van hetzelfde decreet worden een artikel 21bis ingevoegd, dat luidt als volgt :
'Art. 21bis. De middelen die voortvloeien uit de overgedragen rechten en plichten van het Fonds tot Bevordering van het Industrieel Wetenschappelijk Onderzoek in Vlaanderen worden gevoegd bij de financiële middelen van het IWT-Vlaanderen.'

Art. 20. In artikel 22, §3 van hetzelfde decreet wordt het eerste lid vervangen door wat volgt :
 ‘De commissaris en de gemachtigde van financiën kunnen binnen een termijn van vier werkdagen beroep instellen tegen elke beslissing die zij strijdig achten met de wetten of de decreten, de besluiten en/of de beheersovereenkomst.’

Afdeling 2. VITO

Deze afdeling brengt een aanpassing in het decreet van 23 januari 1991 betreffende de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, gewijzigd bij decreet van 25 juni 1992. De paragrafen 1 en 3 van het artikel 4 van dit decreet luiden als volgt :

– §1 : “De bescherming en valorisatie van kennis en onderzoeksresultaten wordt, in het belang van de economie van het Vlaamse Gewest en in toepassing van de industriële politiek van de Vlaamse regering, prioritair aan de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen toevertrouwd.”

Door het openstellen van het kapitaal van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen voor de private sector, zal de GIMV de spin-off dossiers van de VITO niet op een andere manier beoordelen dan een andere investeringsmaatschappij. Er is geen reden meer om de GIMV een bevoorrechte positie te verlenen bij de valorisering van de VITO-kennis. Daarom wordt deze bepaling geschrapt.

– §3 : “De VITO kan noch met eigen middelen, noch met vreemde financiële middelen kapitaalsparticipaties nemen in ondernemingen, instellingen of verenigingen en zij kan zelf geen ondernemingen, instellingen of verenigingen oprichten. De VITO kan wel haar activa, die door haar onderzoeksactiviteiten worden tot stand gebracht, inbrengen in ondernemingen, instellingen of verenigingen”.

De praktijk heeft aangetoond dat de VITO als gevolg van deze bepaling zelf geen initiatieven kan nemen, en steeds de medewerking van derden moet vragen (zoals industriële partners of de GIMV) om de valorisatie van de VITO-kennis ter harte te nemen en te concretiseren. De VITO kan de onderhandelingen met financiële partners niet in ideale omstandigheden voeren omdat ondernemers meestal ook een financieel engagement vragen. Verder brengt die bepaling mee dat de VITO in eigen spin-offs steeds in een minderheidspositie moet starten, en dat deze aandeelhoudersverhouding bij kapitaalverhogingen nog verwatert. Deze regeling wijkt af van wat voor de universiteiten is voorzien in het decreet van 22 februari 1995, dat wél een financiële inbreng mogelijk maakt.

Daarom wordt deze bepaling gedeeltelijk geschrapt. Het aldus gewijzigde decreet op de VITO laat nog steeds niet toe dat de VITO zelf ondernemingen, instellingen of verenigingen opricht.

Afdeling 3. FIOV

Dit afdeling heft de werking op van het Fonds tot Bevordering van het Industrieel Wetenschappelijk Onderzoek in Vlaanderen, zoals ingesteld door het decreet van 6 mei 1987, gewijzigd bij decreet van 21 december 1990. Het IWT-Vlaanderen neemt de uitstaande rechten en plichten van het Fonds over, met inbegrip van het beheer ervan. De rechten bestaan

vooral uit terugvorderbare renteloze voorschotten die werden toegekend voor de uitvoering van onderzoeksprojecten en de ontwikkeling van prototypes.

De opheffing van het FIOV kadert in de nagestreefde orthodoxie inzake budgettaire fondsen. De Vlaamse regering behoudt echter de mogelijkheid om opdrachten te geven aan het IWT-Vlaanderen (zie artikel 6, §2). De middelen daarvoor worden aan het IWT-Vlaanderen toegekend als normale dotaties vanuit de algemene uitgavenbegroting.

De financiële middelen die uit de overgenomen rechten en plichten voortvloeien, worden bij de middelen van het IWT-Vlaanderen gevoegd. Dit waarborgt een goed beheer door het IWT-Vlaanderen, dat immers de vruchten plukt van een strenge houding tegenover de mogelijke kwijtschelding van terugvorderbare voorschotten. De Vlaamse regering zal uiteraard rekening houden met het feit dat het IWT-Vlaanderen over deze middelen beschikt, bij het bepalen van de jaarlijkse dotaties aan het IWT-Vlaanderen.

De afschaffing van het FIOV als "doorgeefluik" naar het IWT-Vlaanderen voor de tenuitvoerlegging van allerlei wetenschappelijke impulsprogramma's laat bovendien een drastische vereenvoudiging toe van bijzonder ingewikkelde en ondoorzichtige parcours dat budgettaire stromen en concrete projectdossiers op dit ogenblik nog moeten doorlopen.

Hoofdstuk IV. Slotbepalingen

Art. 25. De Vlaamse regering kan de bepalingen van het decreet van 23 januari 1991 betreffende de oprichting van een Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie coördineren met de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot aan het tijdstip van de coördinatie.

Te dien einde kan de regering :

1° de volgorde en de nummering van de te coördineren bepalingen veranderen en in het algemeen de teksten naar de vorm wijzigen;

2° de verwijzingen die voorkomen in de te coördineren bepalingen, met de nieuwe nummering overeenbrengen;

3° zonder afbreuk te doen aan de beginselen die in de te coördineren bepalingen vervat zijn, de redactie ervan wijzigen teneinde ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen.

De coördinatie zal het opschrift volgende dragen : 'Decreet betreffende de oprichting van het IWT-Vlaanderen, gecoördineerd op (datum).'

Art. 26. De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop de verschillende artikelen van dit decreet in werking treden.

Lijst van de gebruikte afkortingen

AWI	Administratie Wetenschap en Innovatie
DIRV	Derde Industriële Revolutie Vlaanderen
EG	Europese Gemeenschap
FEERR	Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconvertie
FIOV	Fonds tot bevordering van het Industrieel Wetenschappelijk Onderzoek in Vlaanderen
FTI	Flanders Technology International
GIMV	Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen
GOM	Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij
HOBV	Hoger Onderwijs Buiten Universiteit
IWONL	Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw
IWT	Vlaams Instituut voor de bevordering van het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in de industrie
IMEC	Instituut voor Micro-Electronisch Onderzoek
KMO	Kleine en middelgrote onderneming
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
O&O	Onderzoek en Ontwikkeling
R&D	Research and Development
RITTS	Regional Innovation and Technology Transfer Strategies and Infrastructures
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VIB	Vlaams Instituut voor Biotechnologie
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VRWB	Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid

Officieuze coördinatie van het IWT-decreet

Hoofdstuk I. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

Art. 2. §1. Bij de Vlaamse regering wordt een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid opgericht, "Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen" te noemen, afgekort het IWT-Vlaanderen.

§2. De zetel van het IWT-Vlaanderen is gevestigd in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

§3. Tenzij in dit decreet anders is bepaald, zijn de bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op de openbare instellingen van openbaar nut welke betrekking hebben op instellingen van categorie B, van overeenkomstige toepassing op het IWT-Vlaanderen.

§4. Het IWT-Vlaanderen wordt opgericht voor onbeperkte duur. Het kan slechts ontbonden worden door een decreet dat de wijze en de voorwaarden van zijn vereffening regelt.

Hoofdstuk II. Doelstelling

Art. 3. Het IWT-Vlaanderen heeft tot doel de technologische innovatie in het Vlaamse Gewest aan te moedigen. Technologische innovatie wordt voor de toepassing van dit decreet omschreven zoals in artikel 3 van het decreet van ... betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie.

Hoofdstuk III. Opdrachten

Art. 4. Het IWT-Vlaanderen heeft als algemene opdrachten :

- 1° bijdragen tot de voorbereiding en de uitvoering van het beleid van de Vlaamse regering voor de aanmoediging van de technologische innovatie;
- 2° de technologische innovatie op het terrein aanmoedigen.

Art. 5. Het IWT-Vlaanderen voert de concrete opdrachten uit van de Vlaamse regering die passen binnen de in artikel 4 genoemde algemene opdracht. Het wendt hiertoe zijn financiële middelen aan.

Art. 6. Het IWT-Vlaanderen kan de technologische innovatie op het terrein aanmoedigen door één of meer van volgende activiteiten te ontwikkelen :

- 1° financiële steun verlenen aan de technologische innovatie;
- 2° informatie verspreiden en advies, begeleiding, gespecialiseerde dienstverlening en/of expertise aanbieden;
- 3° netwerkvorming en samenwerking tussen bedrijven, instellingen en organisaties in de hand werken;
- 4° de deelname bevorderen van bedrijven, instellingen en/of organisaties aan internationale

programma's, gericht op de technologische innovatie;
5° het optreden coördineren van bedrijven, instellingen en organisaties die middelen ten laste van de Vlaamse begroting voor de technologische innovatie ontvangen.

Art. 7. Het IWT-Vlaanderen oefent de in artikel 4 tot en met 6 genoemde opdrachten uit overeenkomstig de besluiten en beslissingen van de Vlaamse regering, en krachtens de bepalingen van een beheersovereenkomst met de Vlaamse regering, bepaald in artikel 7ter van dit decreet.

Art. 8. §1. Het IWT-Vlaanderen mag geen financiële steun verlenen aan de technologische innovatie tenzij op basis van reglementaire besluiten of beslissingen van de Vlaamse regering, die de voorwaarden voor de steunverlening omschrijven.

§2. De aanvrager van financiële steun die geen voldoening heeft gekregen, kan, op de wijze bepaald door de Vlaamse regering, bij het IWT-Vlaanderen een met redenen omkleed verzoek tot herziening van de beslissing indienen.

Hoofdstuk IV. Beheersovereenkomst

Art. 9. §1. Het Vlaams Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, sluit met het IWT-Vlaanderen een beheersovereenkomst. De Vlaamse regering legt het ontwerp van beheersovereenkomst voor aan het Vlaams Parlement.

§2. De beheersovereenkomst wordt afgesloten voor de periode van het beleidsplan, zoals vermeld in artikel 7 van het decreet van ... betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie. Ze wordt van rechtswege verlengd wanneer bij het verstrijken van de termijn van de geldende beheersovereenkomst geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden.

§3. De beheersovereenkomst bepaalt in het bijzonder :

- 1° de kwantitatieve en kwalitatieve resultaten die het IWT-Vlaanderen moet bereiken door op het terrein de technologische innovatie aan te moedigen;
- 2° de wijze waarop de Vlaamse regering en haar diensten met het IWT-Vlaanderen zullen samenwerken, met inbegrip van de wijze waarop de concrete opdrachten genoemd in artikel 5 worden voorbereid, meegedeeld, uitgevoerd en opgevolgd;
- 3° de omvang en de berekeningswijze van de dotaties aan het IWT-Vlaanderen genoemd in artikel 21.

Hoofdstuk V. Bestuur en werking

Afdeling 1. De raad van bestuur

Onderafdeling A. Bevoegdheden

Art. 10. Het IWT-Vlaanderen wordt bestuurd door een raad van bestuur.

Art. 11. §1. De raad van bestuur bepaalt het beleid van IWT-Vlaanderen, onverminderd artikel 7 en 8.

§2. De raad van bestuur sluit de beheersovereenkomst af, genoemd in artikel 9.

§3. De raad van bestuur stelt de jaarlijkse begroting van IWT-Vlaanderen vast.

Art. 12. De raad van bestuur kan bevoegdheden delegeren naar de voorzitter van het directiecomité en/of de directeur-generaal.

Art. 13. §1. De raad van bestuur neemt een reglement van orde aan.

§2. Het reglement van orde bevat minstens :

- 1° een regeling van de werkzaamheden van de raad van bestuur;
- 2° een bepaling van alle delegaties die de raad van bestuur verleent;.

§3. De Vlaamse regering bekrachtigt het reglement van orde.

Onderafdeling B. Samenstelling

Art. 14. §1. De raad van bestuur bestaat uit hoogstens dertien stemgerechtigde leden en de ambtshalve leden.

§2. Elk van de leden van de raad van bestuur moet vertrouwd zijn met de technologische innovatie

§3. Het lidmaatschap van de raad van bestuur is onverenigbaar met dat van de Kamer van Volksvertegenwoordigers of de Senaat, de federale regering, het Vlaams Parlement, de Vlaamse regering, de Raad van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, een bestendige deputatie, de rechtelijke macht of van het Europees Parlement en met de functie van gewestelijk staatssecretaris in de Brusselse Hoofdstedelijke regering.

Art. 15. §1. De stemgerechtigde leden van de raad van bestuur worden benoemd door de Vlaamse Regering.

§2. De stemgerechtigde leden van de raad van bestuur mogen, met uitzondering van de voorzitter van het directiecomité, niet tegelijkertijd personeelslid van IWT-Vlaanderen zijn.

§3. Vier stemgerechtigde leden worden benoemd uit een dubbeltal voorgedragen door de organisaties vertegenwoordigd in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, waarvan twee leden de representatieve organisaties van de werkgevers, de middenstand en de landbouw vertegenwoordigen, en twee leden de representatieve organisaties van de werknemers.

Vier stemgerechtigde leden worden benoemd uit een dubbeltal voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

De Vlaamse regering duidt ten hoogste vijf leden aan, waaronder de voorzitter van het directiecomité.

§4. Het mandaat van de stemgerechtigde leden van de raad van bestuur duurt hoogstens zes jaar en is hernieuwbaar. Ingeval het mandaat van een stemgerechtigd lid voortijdig beëindigd wordt, voltooit de opvolger het mandaat van zijn voorganger.

§5. De Vlaamse regering benoemt onder de stemgerechtigde leden, met uitzondering van de voorzitter van het directiecomité, de voorzitter van de raad van bestuur. In geval van staking van stemmen in de raad van bestuur is zijn stem doorslaggevend.

Art. 16. §1. De ambtshalve leden van de raad van bestuur zijn :

1° de directeur-generaal;

2° een ambtenaar van de administratie Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse Gemeenschap.

§2. De ambtshalve leden hebben geen stemrecht. Zij wonen de vergaderingen van de raad van bestuur bij met raadgevende stem

Afdeling 2. De leiding

Art. 17. §1. Het IWT-Vlaanderen wordt collegiaal geleid door een voorzitter van het directiecomité en een directeur-generaal.

§2. De raad van bestuur bepaalt de nadere onderlinge taakverdeling tussen de voorzitter van het directiecomité en de directeur-generaal, die gehouden en gerechtigd zijn hiertoe een voorstel te formuleren..

Art. 18. §1. De voorzitter van het directiecomité en de directeur-generaal worden benoemd door de Vlaamse regering.

§2. Hun mandaat duurt ten hoogste zes jaar, en is hernieuwbaar. Hun mandaat is een voltijdse opdracht. Hun rechten en plichten worden bedongen in een overeenkomst met de Vlaamse regering.

Art. 19. §1. Bij het IWT-Vlaanderen wordt een directiecomité ingesteld. Het directiecomité bereidt de bijeenkomsten van de raad van bestuur voor, en ziet toe op de uitvoering van diens beslissingen.

§2. Het directiecomité bestaat uit ten hoogste vijf leden, waaronder de voorzitter van het directiecomité en de directeur-generaal. Elk lid heeft één stem. Bij staking van stemmen beslist de raad van bestuur.

Afdeling 3. Personeel

Art. 20. De Vlaamse regering bepaalt het administratief en geldelijk statuut van het statutair personeel en stelt de personeelsformatie van het IWT-Vlaanderen vast.

Art. 21. Het IWT-Vlaanderen kan contractuele personeelsleden in dienst nemen, onder de bij wet bepaalde voorwaarden.

Hoofdstuk VI. Financiële middelen

Art. 22. §1. De financiële middelen van het IWT-Vlaanderen bestaan uit :

- 1° de dotaties van het Vlaamse Gewest;
- 2° schenkingen en legaten
- 3° de inkomsten uit activiteiten van het IWT en de vergoedingen voor geleverde prestaties;
- 4° de opbrengsten uit eigen vermogen en toevallige ontvangsten.

Art. 23. De middelen die voortvloeien uit de overgedragen rechten en plichten van het Fonds tot Bevordering van het Industrieel Wetenschappelijk Onderzoek in Vlaanderen worden gevoegd bij de financiële middelen van het IWT-Vlaanderen.

Hoofdstuk VII. Toezicht

Art. 24. §1. Het IWT-Vlaanderen staat onder het toezicht van de Vlaamse regering. Het toezicht wordt uitgeoefend door een commissaris en een gemachtigde van financiën en begroting, beiden benoemd door de Vlaamse regering voor een periode van hoogstens zes jaar. Hun benoeming is hernieuwbaar.

§2. De commissaris en de gemachtigde hebben het recht op elk ogenblik in kennis gesteld te worden van de stand van zaken van de aangelegenheden waarover zijn een controlebevoegdheid hebben, inzage te hebben in alle documenten en de juistheid van de geschriften en van de kasverrichtingen na te gaan.

§3. De commissaris en de gemachtigde van financiën en begroting kunnen binnen een termijn van vier werkdagen beroep instellen tegen elke beslissing die zij strijdig achten met de wetten of de decreten, de besluiten en/of de beheersovereenkomst.

Het beroep is opschortend.

Die termijn gaat in de dag van de vergadering, waarop de beslissing genomen werd, voorzover zij daarop regelmatig uitgenodigd werden, en, in het tegenovergestelde geval, de dag waarop ze er kennis van hebben gekregen.

Indien de Vlaamse regering binnen een termijn van twintig werkdagen, ingaande de dag waarop het beroep werd ingesteld, de beslissing niet heeft vernietigd, wordt deze definitief.

§6. De commissaris en de gemachtigde wonen met raadgevende stem de vergaderingen van de raad van bestuur bij.

§7. De Vlaamse regering voorziet in de tijdelijke vervanging van de commissaris en de gemachtigde bij afwezigheden van meer dan drie maanden."

Hoofdstuk VIII. Overgangsbepalingen

Art. 25. Met het oog op het waarborgen van de noodzakelijke operationaliteit kan de Vlaamse regering, gedurende een periode van zes maanden vanaf de datum van het in werking treden van het besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van de personeelsformatie, onder de door haar vast te leggen voorwaarden, gespecialiseerd personeel aanwerven op grond van de kwalificaties vastgelegd op grond van een functieomschrijving, en op basis van ervaring, verdiensten en diplomavereisten die onder meer blijken uit een curriculum vitae, zo dat geen indienstneming kan geschieden dan na een openbare oproep tot kandidaten.

De Vlaamse regering stelt voor die personeelsleden tevens de loopbaan en de verloning vast, in overeenstemming met de aard van de functie en de gevraagde kwalificaties.

Deze personeelsleden worden aangeworven bij arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur.